

# ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

## Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η ραγδαία υποβάθμιση του περιβάλλοντος τη δεκαετία του '70 κυρίως λόγω της ρύπανσης, της μείωσης των φυσικών πόρων και της συνακόλουθης ενεργειακής κρίσης έκανε έκδηλη την ανάγκη για νομοθετικές περιβαλλοντικές ρυθμίσεις τόσο στο διεθνή όσο και στον Κοινοτικό χώρο. Ταυτόχρονα έγινε αντιληπτό ότι τα περιβαλλοντικά προβλήματα αποτελούν στην ουσία τα συμπτώματα των καταναλωτικών προτύπων κατανάλωσης και συμπεριφοράς τα οποία πρέπει να επαναπροσδιορισθούν σε νέες βάσεις. Πρόκειται στην ουσία για τις φυσικές συνέπειες μίας κοινωνίας η οποία δεν αντιλαμβάνεται το πεπερασμένο των φυσικών πόρων του πλανήτη. Η συνειδητοποίηση της περιβαλλοντικής προστασίας σήμερα στηρίζεται σε αναπροσανατολισμό του κυρίαρχου συστήματος αξιών με βάση την έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης». Πρόκειται για ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο όπου η «οικονομία παραμένει σημαντική αλλά εντάσσεται με ισοτιμία στα ανθρωπογενή συστήματα και τιθασεύεται με την προσγείωση της περιβαλλοντικής της εξάρτησης»<sup>3</sup> Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δε μπορεί να αγνοήσει το μέγεθος των επιπτώσεων της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον και προχωρά σταδιακά στην εδραίωση μίας περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας. Έτσι παρατηρείται ότι ενώ στις ιδρυτικές συνθήκες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δεν υπήρχε καμία αναφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, σήμερα πλέον το περιβάλλον τυγχάνει αξιοσημείωτης νομικής προστασίας κυρίως μέσω ενός πλήθους νομικών διατάξεων του παραγώγου Κοινοτικού Δικαίου. Τα στάδια για τη διαδικασία καταστατικής αναγνώρισης της κοινοτικής περιβαλλοντικής προστασίας είναι η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη(1987), η Συνθήκη του Μάαστριχτ(1992) και η Συνθήκη του Άμστερνταμ(1997-99). Μέσα από αυτές τις συνθήκες παρατηρούμε την σταδιακή ανάδειξη της περιβαλλοντικής προστασίας και της Βιώσιμης ανάπτυξης σε βασικές πτυχές του Κοινοτικού δικαίου.



## ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Το σύγχρονο περιβάλλον των επιχειρήσεων είναι διαρκώς μεταβαλλόμενο και έτσι οι επιχειρήσεις πρέπει να προσαρμόζουν τους στόχους, τις ενέργειες και τις πρακτικές τους στα εκάστοτε νέα δεδομένα. Τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις διοικήσεις των οργανισμών. Ο Naisbit (1982) ονομάζει τα χαρακτηριστικά του σύγχρονου περιβάλλοντος ως «μεγατάσεις» και σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Η στροφή της βιομηχανικής κοινωνίας σε κοινωνία πληροφοριών
- Η αναγνώριση της συμμετοχής του ανθρώπου σε κάθε τεχνολογική εξέλιξη

- Η διεθνοποίηση των οικονομιών
- Η στροφή των βραχυχρόνιων προοπτικών σε μακροχρόνιες
- Η ταχύτητα αποκέντρωσης
- Η αυξημένη εξάρτηση του ανθρώπου από την προσωπική βοήθεια παρά από την θεσμοθετημένη βοήθεια
- Η συμμετοχή του ανθρώπου σε συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων
- Η ιεράρχηση προτεραιοτήτων με δικτυωτή ανάλυση
- Η στροφή του ενδιαφέροντος από το Βορρά στο Νότο
- Η μεγάλη ποικιλία αντικειμένων όπου ο καθένας κάνει την δική του επιλογή.



## ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Οι επιχειρήσεις εκτός από τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος ενδιαφέρονται και για την αβεβαιότητα του περιβάλλοντος. Η αβεβαιότητα του περιβάλλοντος κατά κύριο λόγο επηρεάζεται από την πολυπλοκότητα του συστήματος και τον βαθμό μεταβλητότητας του συστήματος. Οι επιχειρήσεις προσπαθούν να μειώσουν την αβεβαιότητα μέσω τεχνικών πρόβλεψης, που βασίζονται σε παρελθόντα δεδομένα και δεν επιτυγχάνουν το σκοπό τους. Η αβεβαιότητα που προκύπτει από την πολυπλοκότητα, μπορεί να μειωθεί σημαντικά με βελτιώσεις του συστήματος πληροφοριών (χρησιμοποίηση τεχνικών προγραμματισμού και λήψης αποφάσεων). Για αυτό το λόγο οι επιχειρήσεις προσπαθούν να επηρεάσουν το περιβάλλον τους, καθιστώντας έτσι τα μοντέλα πρόγνωσης περιττά. (Τερζίδης, 2004)

**Πολυπλοκότητα** Η πολυπλοκότητα ενός συστήματος ορίζεται από το μεγάλο πλήθος και την ποικιλομορφία των στοιχείων του περιβάλλοντος. Επίσης, όσο μεγαλύτερος είναι ο βαθμός της οργάνωσης σε ένα τομέα του συστήματος τόσο μικρότερη θα είναι η πολυπλοκότητα στην λήψη αποφάσεων. Ακόμη ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την πολυπλοκότητα του συστήματος είναι ο βαθμός αλληλεξάρτησης που υπάρχει ανάμεσα στους παράγοντες του συστήματος.



## **ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ**

*Ενα σούπερ μάρκετ φιλικό στο περιβάλλον και στην τσέπη του καταναλωτή άνοιξαν πριν από μερικές ημέρες δύο νεαρές Γερμανίδες στο Βερολίνο, γράφει το Έθνος*



**Ενα σούπερ μάρκετ φιλικό στο περιβάλλον και στην τσέπη του καταναλωτή άνοιξαν πριν από μερικές ημέρες δύο νεαρές Γερμανίδες στο Βερολίνο, γράφει το Έθνος. Το κατάστημα με όνομα «Original Unverpackt» (OU), έχει καταργήσει τελείως το πλαστικό και τις συσκευασίες προσφέροντας τα προϊόντα του χύμα**

**και ζητώντας από τους πελάτες να φέρουν τα δικά τους δοχεία για να τα γεμίσουν με την ποσότητα που χρειάζονται.** Πλασάρεται ως το πρώτο «plastic free» σούπερ μάρκετ στη χώρα και παρόλο που οι τιμές των βιολογικών προϊόντων του δεν είναι χαμηλότερες από εκείνες των υπόλοιπων καταστημάτων, οι ιδιοκτήτριές του, θεωρούν ότι οι πελάτες εξοικονομούν χρήματα αγοράζοντας ακριβώς τις ποσότητες που εκείνοι επιθυμούν. Έτσι οι πελάτες παίρνουν μαζί τους τάπερ και δοχεία για να τα γεμίσουν με ζυμαρικά, όσπρια και μπαχαρικά από τα μεγάλα γυάλινα δοχεία του μαγαζιού, μπουκάλια για να μεταφέρουν μπίρα και κρασί στην ποσότητά που θέλουν, ενώ χύμα γεμίζουν από μία βρύση ακόμα και σαμπουάν και απορρυπαντικά, τα οποία ζυγίζουν στο ταμείο. **Το πρωτότυπο αυτό σούπερ μάρκετ προσφέρει μια ποικιλία 350 προϊόντων**

## **ΒΕΡΟΛΙΝΟ: Η ΜΟΔΑ ΕΓΙΝΕ ΠΡΑΣΙΝΗ**

Η πράσινη μόδα, τα οικολογικά ρούχα, τα ενδύματα που χρησιμοποιούν την τελευταία λέξη της τεχνολογίας και αντέχουν στο χρόνο έχουν γίνει πλέον σημαντικό μέρος της αγοράς. Πριν από κάποια χρόνια όλα αυτά ήταν στη σφαίρα της φαντασίας.

Φέτος 179 εταιρίες μόδας συμμετείχαν στην Εβδομάδα Μόδας του Βερολίνου και το ενδιαφέρον τους για την τεχνολογία και το περιβάλλον ήταν αυξημένο.

Η Kunert, είναι μια γερμανική φίρμα που εξειδικεύεται στα καλσόν. Η κλωστή που χρησιμοποιεί για τις δίχτυωτές της δημιουργίες προέρχεται από ανακυκλωμένο δίχτυ ψαρέματος, που βρίσκεται πεταμένο στις θάλασσες.

«Τα φτιάχνουμε μαζί με το συνétaιρό μας, την Econyl, που κάνει την επεξεργασία για μας. Τα δίχτυα ψαρέματος είναι διαλυμένα. Προσθέτουμε άλλα υλικά, όπως κομμάτια από χαλιά. Αφαιρούμε τα υγρά στοιχεία και μένουν κόκκοι. Και από αυτούς δημιουργείται η κλωστή, με την οποία φτιάχνουμε τα καλσόν» εξηγεί η Σουζάνε Μάιρ, διευθύνουσα σύμβουλος της Kunert.

Τα ψιλοτάκουνα παπούτσια της γερμανίδας σχεδιάστριας Αλίνα Σούρφελντ προέρχονται επίσης από τους ωκεανούς. Είναι φτιαγμένα από λέπια σολωμού και το υπόλοιπο δέρμα του, το οποίο πετάμε. Οι τεχνίτες το επεξεργάζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να γίνει κανονικό δέρμα, όπως το αντίστοιχο του φιδιού, αλλά λίγο πιο μαλακό. Βέβαια η τιμή τους αγγίζει τα 468 Ευρώ.

Στην έκθεση παρουσιάζονται και ξύλινα παπιγιόν, που έχουν ελληνική υπογραφή. Τα φτιάχνουν δύο Έλληνες, ο Λεωνίδας και ο Χαράλαμπος Σούρας και τα διαθέτουν μέσα από την εταιρία τους Exallo. Κοστίζουν 55 Ευρώ.

Η ελβετική εταιρία Caprasus φτιάχνει γραβάτες από μετάξι που προέρχεται από την Ελβετία. Μέχρι πριν λίγα καιρό όλο το μετάξι στη χώρα ήταν εισαγόμενο προϊόν. Παλιότερα, η Ελβετία παρήγαγε πολύ και καλό μετάξι. Περίπου 30 κιλά είναι οι ετήσιες ανάγκες της φίρμας, που τροφοδοτείται από εγχώριους αγρότες.

«Για μας είναι ωραίο να βλέπουμε ότι παράγεται ξανά μετάξι στην Ελβετία. Προσφέρει ένα εισόδημα στους αγρότες. Είμαστε μια ελβετική εταιρία, άρα μπορούμε να παράγουμε τοπικά. Ελπίζουμε ότι μπορούμε να βοηθήσουμε να επιστρέψει η τέχνη στην Ελβετία και η ποσότητα που παράγεται μπορεί να αυξηθεί στο μέλλον» τόνισε ο Μίκαελ Ζεκ, συνιδρυτής της Carpasus.

Τα δεδομένα, η τεχνητή νοημοσύνη και οι καινοτόμες τεχνικές μπλέκονται ολοένα και περισσότερο στο χώρο της μόδας. Το «Fashiontech» είναι μια παράλληλη διοργάνωση της Εβδομάδας Μόδας στο Βερολίνο, που παρουσιάζει όλες τις τάσεις. Ένα ειδικό κολάρο με τίτλο «Εξύψωση» λάνσαρε η βελγίδα σχεδιάστρια Γιάσνα Ροκ. Μοιάζει να βγήκε από ταινία επιστημονικής φαντασίας. Μικρά μοτέρ μεταφέρουν προς τα πάνω και προς τα κάτω το κολάρο, το οποίο είναι εφοδιασμένο με ένα αισθητήρα που επεξεργάζεται τα δεδομένα από ένα ηλεκτροεγκεφαλογράφημα.

«Φοράει έναν αισθητήρα που παρέχει ηλεκτροεγκεφαλογράφημα που συλλαμβάνει τα εγκεφαλικά κύματα και τα μεταφέρει στο κολάρο. Το κολάρο αντιδρά, ανάλογα το πόσο άνετα αισθάνεται αυτός που το φορά. Αν αισθάνεται άβολα, γιατί τον πλησιάζω, ή επειδή παίρνει πολλές εικόνες, στρεσάρεται και το κολάρο ανεβαίνει και σχηματίζει ένα κουκούλι γύρω του» εξηγεί η Γιάσνα Ροκ.

Η φίρμα Moon Berlin λανσάρει μια σειρά από πουκάμισα, που έχουν ένα μοτίβο. Μια εφαρμογή που έχει η εταιρία αναγνωρίζει αυτά τα μοτίβα. Όταν ένα smartphone τοποθετηθεί μπροστά σ' αυτές τις δημιουργίες, δημιουργείται ένα γραφικό περιβάλλον επαυξημένης πραγματικότητας. Κάθε μοτίβο δημιουργεί και άλλο γραφικό.

Η Άνια Ντραγκάν από την Σλοβενία έφτιαξε ένα φόρεμα που φωτίζεται με LED.

Η διοργανώτρια του Fashion Tech, Ανίτα Τίλμαν πιστεύει ότι ο κόσμος θα αγκαλιάσει ακόμη περισσότερο την τεχνολογία που χρησιμοποιούν εταιρίες μόδας»:

«Νομίζω ότι θα έχει μαζικές πωλήσεις και ο κόσμος θα τη χρησιμοποιεί. Όσο είναι απλή και χρήσιμη, οι άνθρωποι θα χρησιμοποιούν τεχνικές και στο μέλλον. Αυτή είναι η κανονική εξέλιξη των πραγμάτων».

Τα ρούχα αυτά αποτελούν πλέον έναν τομέα της μόδας, που μεγαλώνει διαρκώς, βάζοντας τον πήχη διαρκώς ψηλότερα.

## **ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ**

Το **Βερολίνο** (γερμανικά: *Berlin*) είναι η πρωτεύουσα και η μεγαλύτερη σε έκταση και πληθυσμό πόλη της Γερμανίας. Ως προς τον πληθυσμό είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης η πόλη του Βερολίνου αποτελεί και κρατίδιο της γερμανικής ομοσπονδίας.

Στην ιστορία του το Βερολίνο ήταν πρωτεύουσα διάφορων κρατών, όπως της Μαρκκιωνίας του Βρανδεμβούργου, του Βασιλείου της Πρωσίας, της Γερμανικής

Αυτοκρατορίας<sup>[2]</sup>, του Γ' Ράιχ και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.<sup>[3]</sup> Στις 3 Οκτωβρίου 1990 έγινε με την επανένωση των δυο γερμανικών κρατών πρωτεύουσα της ενοποιημένης Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και αντικατέστησε έτσι την μέχρι τότε πρωτεύουσα, τη Βόννη.<sup>[4][5]</sup> Το γερμανικό κοινοβούλιο, που μέχρι τότε εξακολουθούσε να εδρεύει στη Βόννη, αποφάσισε το 1991 να μεταφερθεί στο Βερολίνο. Η μετακίνηση της βουλής από τη Βόννη στο Ράιχσταγκ του Βερολίνου πραγματοποιήθηκε το 1999.

Η πόλη αποτελεί σημαντικό κόμβο συγκοινωνιών όπως και οικονομικό και πολιτισμικό κέντρο με πολυάριθμα πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα, θέατρα, μουσεία και αρχιτεκτονικά μνημεία.

/

---

Σήμερα στο Βερολίνο ζουν περίπου 3,4 εκατομμύρια άνθρωποι. Στα μέσα του 17ου αιώνα το Βερολίνο ήταν αραιοκατοικημένο, κάτι που οφειλόταν στον τριακονταετή πόλεμο. Από τότε, όμως, που την εξουσία ανέλαβε ο Μέγας Εκλέκτορας του Βρανδεμβούργου Φρειδερίκος Γουλιέλμος το 1640, άσκησε μεταναστευτική πολιτική και έφερε πολλούς Ουγενότους από τη Γαλλία. Έτσι, ενώ το 1648 η πόλη είχε μόνο 6.000 κατοίκους, το 1709 είχε 57.000. Ο πληθυσμός συνέχισε να αυξάνεται, και το 1875 ξεπέρασε το 1 εκατομμύριο. Το 1920 ο πληθυσμός έφτασε τα 4 εκατομμύρια, μετά τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, όμως, υποχώρησε στα 3,1 εκατομμύρια.

*Ιστορία*

---

Ως έτος ίδρυσης του Βερολίνου θεωρείται το 1237, έτος κατά το οποίο αναφέρεται για πρώτη φορά ο οικισμός Κελν (Cölln), με τον οποίο αργότερα συνενώθηκε εκείνος του Βερολίνου το 1244. Η πρώτη γραπτή αναφορά στο *Βερολίνο* χρονολογείται το 1244. Από το 1415 έγινε επίσημα η κατοικία των διαφόρων αυτοκρατόρων και ηγεμόνων. Κατά την διάρκεια του Τριακονταετούς Πολέμου το Βερολίνο έχασε το μισό πληθυσμό του και το ένα τρίτο των κτισμάτων του καταστράφηκε. Το 1640



έγινε πρίγκιπας ο Φρειδερίκος Γουλιέλμος, ο Μέγας Εκλέκτορας, ο οποίος αύξησε την μετανάστευση και η πόλη άρχισε να επεκτείνεται.

Το 1685 εγκαταστάθηκαν στο Βερολίνο 15.000 Γάλλοι Ουγενότοι και έτσι το 1700 το 20% του βερολινέζικου πληθυσμού ήταν Γάλλοι. Αυτό είχε ως συνέπεια την μεγάλη γαλλική επιρροή. Το 1701 έγινε η πρωτεύουσα της Πρωσίας, αλλά τα κύρια βασιλικά παλάτια ήταν έξω από την πόλη, στην περιοχή του Πότσνταμ. Ταυτόχρονα, το Βερολίνο συνεχώς επεκτεινόταν.

Το 1871 η πόλη ανακηρύχθηκε σε πρωτεύουσα της Γερμανικής Αυτοκρατορίας. Μετά από πολλές πολιτικές αναταραχές, οι Ναζί κέρδισαν τις εκλογές του 1933 για το γερμανικό Ράιχσταγκ (Κοινοβούλιο). Η συνέπεια ήταν η καθιέρωση μιας βάρβαρης δικτατορίας. Το καθεστώς οργάνωσε τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1936 για να παραπλανήσει τη διεθνή κοινότητα. Κατά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και, καθώς ο Χίτλερ είχε κλεισθεί στο καταφύγιό του, αρνούμενος να εγκαταλείψει την πόλη, δόθηκε η Μάχη του Βερολίνου, γεγονός που στοίχισε χιλιάδες ζωές αμάχων και είχε ως συνέπεια τη σχεδόν ολοκληρωτική καταστροφή της πόλης.

Μετά από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και το τέλος του Τρίτου Ράιχ, το Βερολίνο ήταν χωρισμένο σε τέσσερις ζώνες κατοχής. Οι δυτικές ζώνες σχημάτισαν το Δυτικό Βερολίνο, και η σοβιετική ζώνη το Ανατολικό Βερολίνο, ενώ το 1961 διχοτομήθηκε οριστικά σε Ανατολικό και Δυτικό Βερολίνο με την κατασκευή του Τείχους του Βερολίνου. Το Τείχος του Βερολίνου κατεδαφίστηκε στις 9 Νοεμβρίου 1989. Τέλος, το 1990 έγινε η ενοποίηση της Γερμανίας και το Βερολίνο ορίστηκε εκ νέου ως πρωτεύουσα, παραμένοντας μέχρι και σήμερα.

## **20ός αιώνας]**

Ερείπια στην πλατεία Ποτσντάμερ Πλατς στο Βερολίνο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1945.

Το Τείχος του Βερολίνου το 1986, ζωγραφισμένο από την πλευρά του Δυτικού Βερολίνου. Όσοι περνούσαν από την νεκρή ζώνη της ανατολικής πλευράς διέτρεχαν τον κίνδυνο να πυροβοληθούν από τους στρατιωτικούς φρουρούς.

Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου το 1989.

Με το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου το 1918, ιδρύθηκε η Δημοκρατία της Βαϊμάρης στο Βερολίνο. Το 1920 με την Πράξη Διεύρυνσης του Βερολίνου, ενώθηκαν σε μία ενιαία πόλη αρκετές περιοχές, χωριά, προάστια και εκτάσεις, σε βάρος της γειτονικής περιβάλλουσας περιοχής του Βρανδεμβούργου. Έτσι, με αυτή

την επέκταση, η πρωτεύουσα του Βερολίνου είχε έναν συνολικό πληθυσμό περίπου 4 εκατομμυρίων κατοίκων.

Στις 30 Ιανουαρίου του 1933, ο Αδόλφος Χίτλερ και το κόμμα των ναζιστών ανέβηκαν στην εξουσία. Η διακυβέρνηση των Ναζί κατέστρεψε την εβραϊκή κοινότητα του Βερολίνου, η οποία αριθμούσε περίπου 170.000 άτομα μέχρι τότε. Μετά τους διωγμούς του 1938, χιλιάδες από τους γερμανοεβραίους κατοίκους της πόλης φυλακίστηκαν στο γειτονικό Στρατόπεδο συγκέντρωσης Ζάξενχαουζεν, ενώ στις αρχές του 1943 μεταφέρθηκαν στα στρατόπεδα θανάτου, όπως το Αουσβιτς. Κατά τη διάρκεια του πολέμου, μεγάλα τμήματα της πόλης καταστράφηκαν από τους αεροπορικούς βομβαρδισμούς και κατά τη μάχη του Βερολίνου. Μετά το τέλος του πολέμου στην Ευρώπη το 1945, το Βερολίνο δέχθηκε πλήθη προσφύγων από τις ανατολικές περιοχές της πρώην Γερμανίας. Οι νικήτριες δυνάμεις των Συμμάχων διαίρεσαν την πόλη σε τέσσερις τομείς, ανάλογα με τις ζώνες κατοχής που είχαν διαιρέσει τη Γερμανία. Οι τομείς των δυτικών Συμμάχων (ΗΠΑ, Βρετανία και Γαλλία) ενώθηκαν και σχημάτισαν το Δυτικό Βερολίνο, ενώ ο Σοβιετικός τομέας το Ανατολικό Βερολίνο.<sup>[7]</sup>

Και οι τέσσερις συμμαχικές δυνάμεις διατήρησαν κοινό έλεγχο και ευθύνη για την πόλη. Όμως οι συνεχώς εντεινόμενες πολιτικές διαφορές μεταξύ των δυτικών συμμάχων και της Σοβιετικής Ένωσης οδήγησαν στην επιβολή οικονομικής απομόνωσης του Δυτικού Βερολίνου. Οι σύμμαχοι κατάφεραν να διασπάσουν την απομόνωση με συνεχόμενη αερογέφυρα που συνεχίστηκε για σχεδόν ένα έτος.<sup>[8]</sup> Το 1949, ιδρύθηκε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στη Δυτική Γερμανία, η οποία τελικά περιέλαβε όλες τις ζώνες κατοχής των ΗΠΑ, Βρετανίας και Γαλλίας, αλλά όχι τις περιοχές των συμμάχων στο Βερολίνο. Αντίστοιχα, στην Ανατολική Γερμανία ιδρύθηκε η μαρξιστική λενινιστική Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Το Δυτικό Βερολίνο παρέμεινε μία ελεύθερη πόλη, ανεξάρτητη από την Ομοσπονδία, και εξέδιδε τα δικά της γραμματόσημα. Η αεροπορική πρόσβαση στο Δυτικό Βερολίνο γινόταν μόνο από αμερικανικές, γαλλικές και βρετανικές αερογραμμές.

Η ίδρυση των δύο γερμανικών κρατών συνέτεινε στην ένταση του Ψυχρού Πολέμου. Το Δυτικό Βερολίνο περιβαλλόταν από ανατολικογερμανικά εδάφη, ενώ η Ανατολική Γερμανία ανακήρυξε το Βερολίνο (τον ανατολικό τομέα του) ως πρωτεύουσα, κίνηση που δεν αναγνωρίστηκε από τις δυτικές δυνάμεις. Αν και μισό σε μέγεθος και πληθυσμό από το Δυτικό Βερολίνο, το Ανατολικό κατείχε το ιστορικό κέντρο της πόλης. Η Δυτική Γερμανία αντίστοιχα μετέφερε την πρωτεύουσά της στη Βόνη.<sup>[9]</sup>

Οι εντάσεις ανάμεσα στην ανατολή και τη δύση κλιμακώθηκαν σταδιακά και οδήγησαν στην κατασκευή του Τείχους του Βερολίνου, μεταξύ του δυτικού και ανατολικού τομέα της πόλης. Παράλληλα, κατασκευάστηκαν και αντίστοιχα περιφράγματα μεταξύ του Δυτικού Βερολίνου και της Ανατολικής Γερμανίας. Το τείχος της απομόνωσης ολοκληρώθηκε μέσα στο 1961 και αποτέλεσε την κορύφωση του Ψυχρού Πολέμου μεταξύ των δυτικών συμμάχων και του ανατολικού μπλοκ. Το



Δυτικό Βερολίνο αποτέλεσε έτσι ένα ντε φάκτο τμήμα της Δυτικής Γερμανίας με ιδιαίτερα προνόμια, ενώ το Ανατολικό Βερολίνο ήταν αντίστοιχα μέρος της Ανατολικής Γερμανίας.

Το Βερολίνο έτσι διαιρέθηκε απόλυτα. Οι κάτοικοι του δυτικού τομέα μπορούσαν να διέρχονται στον ανατολικό μόνο από σημεία αυστηρού ελέγχου, ενώ για τους περισσότερους κατοίκους της ανατολικής πόλης το ταξίδι στη δύση ήταν πλέον αδύνατο. Το 1971, η συμφωνία μεταξύ των τεσσάρων δυνάμεων (ΗΠΑ, Βρετανία, Γαλλία, Σοβιετική Ένωση) εξασφάλισε την πρόσβαση στο Δυτικό Βερολίνο μέσα από συγκεκριμένες διαδρομές στην Ανατολική Γερμανία, και έτσι απομακρύνθηκε ο κίνδυνος της ολοκληρωτικής απομόνωσης της πόλης από τη δύση.<sup>[10]</sup>

Το 1989, η λαϊκή πίεση από τους κατοίκους της Ανατολικής Γερμανίας οδήγησε στις ταραχές και την σταδιακή κατεδάφιση του τείχους. Σήμερα, λίγα τμήματά του παραμένουν ως σημεία μνήμης. Στις 3 Οκτωβρίου του 1990, οι δύο Γερμανίες ενώθηκαν ως Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, σύμφωνα με την συνθήκη επανένωσης, και το Βερολίνο έγινε η πρωτεύουσα της ενιαίας χώρας με απόφαση της ομοσπονδιακής βουλής το 1991. Η σταδιακή μεταφορά των κρατικών υπηρεσιών ολοκληρώθηκε το 1999 και από τότε το Βερολίνο φιλοξενεί το ομοσπονδιακό κοινοβούλιο και την κυβέρνηση του κράτους.

### *Γεωγραφία*

---

Χάρτης με το φυσικές και δομημένες εκτάσεις της πόλης του Βερολίνου.

Άποψη του κεντρικού Βερολίνου.

Τα προάστια και οι παρυφές του Βερολίνου είναι διάσπαρτα με δασικές εκτάσεις και πολλές μικρές και μεγάλες λίμνες.

### Η πύλη του Βρανδεμβούργου

Το Βερολίνο βρίσκεται στην ανατολική περιοχή της Γερμανίας, περίπου 70χλμ. από τα σύνορα με την Πολωνία, σε εκτάσεις με επίπεδα υδατοφόρα εδάφη. Η αρχαία κοιλάδα Βερολίνου Βαρσοβίας, ανάμεσα στα υψίπεδα του Μπάρνιμ στο βορρά και τα υψίπεδα του Τέλτοβ στο νότο, σχηματίστηκε από την απορροή παγετώνων κατά το τέλος της τελευταίας παγετωνικής περιόδου. Ο ποταμός Σπρέε που διασχίζει την πόλη, απορρέει μέσα από αυτή την κοιλάδα. Στην βορειοδυτική περιοχή Σπάνταου του Βερολίνου, ο Σπρέε συναντά τον ποταμό Χάβελ, ο οποίος και διασχίζει το δυτικό Βερολίνο από το βορρά προς το νότο. Ο Χάβελ απορρέει μέσω ενός δικτύου διαδοχικών λιμνών, με μεγαλύτερες τη λίμνη Τέγκελερζεε και την Γκρόσερ Βάνζεε. Μία σειρά από λίμνες τροφοδοτεί επίσης και τον Σπρέε στο ανατολικό Βερολίνο, μέσω της λίμνης Γκρόσερ Μούγκελζεε.<sup>[11]</sup>

Αρκετά εκτεταμένα τμήματα της σύγχρονης πόλης βρίσκονται στα βαθύπεδα των δύο πλευρών της κοιλάδας του Σπρέε. Οι περιοχές Ράινικεντορφ και Πάνκοβ βρίσκονται στο υψίπεδο Μπάρνιμ, ενώ το μεγαλύτερο τμήμα των περιοχών Σαρλότενμπουργκ, Βίμερσντορφ, Στέγκλιτς, Τσέλεντορφ, Τέμπελχοφ, Σόνεμπεργκ και Νόικελν εκτείνονται στο υψίπεδο του Τέλτοβ. Η περιοχή του Σπάνταου βρίσκεται ανάμεσα στην κοιλάδα του Σπρέε και την πεδιάδα Νάουεν, η οποία απλώνεται δυτικά του Βερολίνου. Το ψηλότερο σημείο της περιοχής είναι τα υψώματα του Τόιφελσμπεργκ και του Μουγκελμπέργκε. Και οι δύο αυτοί λοφίσκοι έχουν ύψος περίπου 115 μ. Το Τόιφελσμπεργκ είναι στην πραγματικότητα τεχνητά κατασκευασμένο από τα ερείπια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου.

### Κλίμα

Το Βερολίνο χαρακτηρίζεται από εύκρατο μεσόθερμο κλίμα στην κατηγορία Cfb με βάση την κλιματική ταξινόμηση του Κόπεν. Τα καλοκαίρια είναι δροσερά με μέση μέγιστη θερμοκρασία 22–24 °C και μέση ελάχιστη 12–14 °C. Οι χειμώνες είναι ιδιαίτερα ψυχροί με μέση μέγιστη θερμοκρασία 3 °C και μέση ελάχιστη από –2 ως –6 °C. Η άνοιξη και το φθινόπωρο είναι ήπια προς ψυχρά. Οι δομημένες εκτάσεις της πόλης χαρακτηρίζονται από το δικό τους τοπικό μικρόκλιμα, λόγω της θερμότητας που εγκλωβίζεται στα δομικά υλικά των κτιρίων, με συνέπεια να καταγράφονται ως και 4 °C μεγαλύτερες θερμοκρασίες μέσα στον αστικό ιστό, σε σύγκριση με τις γειτονικές υπαίθριες περιοχές.<sup>[12]</sup>

Η μέση ετήσια βροχόπτωση ανέρχεται σε ύψος 607 χιλιοστών με κανονική κατανομή της βροχόπτωσης στο σύνολο του έτους. Από το Νοέμβριο ως και τον Μάρτιο

καταγράφονται ισχυρές χιονοπτώσεις, αλλά γενικά η κάλυψη χιονιού είναι πρόσκαιρη.<sup>[13]</sup>

[απόκρυψη]Κλιματικά δεδομένα Βερολίνου									
Μήνας	Ιαν	Φεβ	Μαρ	Απρ	Μαι	Ιουν	Ιουλ	Αυγ	Σεπ
Μέγιστη Υψηλότερη °C (°F)	15.0	17.0	23.0	30.0	33.0	36.0	38.8	35.0	32.0
Μέση Υψηλότερη °C (°F)	2.9	4.2	8.5	13.2	18.9	21.8	24.0	23.6	18.8
Μέση Ημερήσια °C (°F)	0.5	1.3	4.9	8.7	14.0	17.0	19.0	18.9	14.7
Μέση Χαμηλότερη °C (°F)	-1.5	-1.6	1.3	4.2	9.0	12.3	14.7	14.1	10.6
Ελάχιστη Χαμηλότερη °C (°F)	-25	-16	-13	-4	-1	4.0	7.0	7.0	0.0
Βροχόπτωση mm (ίντσες)	43.3 (1.705)	34.1 (1.343)	42.5 (1.673)	40.9 (1.61)	62.7 (2.469)	68.5 (2.697)	60.0 (2.362)	60.3 (2.374)	46.9 (1.846)
Μέσες ημέρες βροχόπτωσης (≥ 1.0 mm)	13.5	12.4	13.2	11.0	13.4	15.3	14.3	11.3	10.8
Μέσες μηνιαίες ώρες ηλιοφάνειας	46.5	73.5	120.9	159.0	220.1	222.0	217.0	210.8	156.0
Πηγή #1: <u>World Meteorological Organization (UN)</u> <sup>[14]</sup>									
Πηγή #2: <u>ΗΚΟ</u> <sup>[15]</sup>									

### Αστικό τοπίο

Η εμφάνιση της πόλης σήμερα κυριαρχείται από τον βασικό ρόλο που έχει παίξει στην ιστορία της Γερμανίας τον 20ο αιώνα. Κάθε σχήμα εξουσίας που είχε το Βερολίνο ως έδρα (η Γερμανική Αυτοκρατορία του 1871, η Δημοκρατία της Βαϊμάρης, η Γερμανία των Ναζί, η Ανατολική Γερμανία, και τώρα το ενωμένο Γερμανικό κράτος) ξεκίνησαν φιλόδοξα προγράμματα ανοικοδόμησης, κάθε ένα με τον δικό του ξεχωριστό χαρακτήρα. Το Βερολίνο καταστράφηκε από τους συμμαχικούς βομβαρδισμούς του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και πολλά από τα κτίρια που γλύτωσαν τις αεροπορικές επιδρομές κατεδαφίστηκαν κατά τις δεκαετίες του 1950 και του 1960, τόσο στο δυτικό όσο και στο ανατολικό τμήμα. Οι περισσότερες κατεδαφίσεις ήταν προϊόν δημοτικών αρχιτεκτονικών προγραμμάτων για την κατασκευή νέων οικοδομικών ή επιχειρηματικών περιοχών, καθώς και οδικών αρτηριών.

Buddy Bear: Τα κεντρικά σημεία του νέου Βερολίνου

Στο ανατολικό τμήμα της πόλης, βρίσκονται ακόμα τεράστια κτιριακά συγκροτήματα που μαρτυρούν τις φιλοδοξίες του Ανατολικού Μπλοκ να κατασκευάσει ολοκληρωμένες οικιστικές περιοχές με συγκεκριμένες αναλογίες καταστημάτων, νηπιαγωγείων και σχολείων. Ο σχεδιασμός των "ανθρώπων των φαναριών" - σημάτων διάβασης πεζών στα φανάρια οδικής κυκλοφορίας -, είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικός στις ανατολικές περιοχές. Η μοναδική ιστορία της πόλης έχει πραγματικά αφήσει επιλεκτικά ίχνη στην αρχιτεκτονική και τα κτίριά της.

Ο Φέρντζετουρμ (πύργος της τηλεόρασης) στην πλατεία Αλεξάντερπλάτς στη συνοικία Μίτε, είναι η δεύτερη ψηλότερη κατασκευή στην Ευρωπαϊκή Ένωση με ύψος 368 μ. Κατασκευασμένος το 1969 είναι ορατός από τις περισσότερες κεντρικές συνοικίες της πόλης. Το επίπεδο παρατήρησης στα 204 μ. παρέχει στον επισκέπτη μία ιδιαίτερη θέα της πόλης.

### Κυβέρνηση]

---

Το κτίριο του Ράιχσταγκ είναι η έδρα της γερμανικής βουλής.

Ο κυβερνών δήμαρχος της πόλης από το 2014, Μίκαελ Μίλερ.

Το Βερολίνο είναι η πρωτεύουσα του κράτους της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και έδρα του Προέδρου της χώρας, με επίσημη κατοικία το συγκρότημα του Σλος Μπελβύ (Schloss Bellevue).<sup>[16]</sup> Από την επανένωση των Γερμανιών στις 3 Οκτωβρίου του 1990, το Βερολίνο είναι μία ομόσπονδη πόλη, όπως η Βρέμη και το Αμβούργο, στο πλαίσιο των 16 ομόσπονδων κρατιδίων της Γερμανίας. Στο Βερολίνο εδρεύει και η Μπούντεσρατ, η ομοσπονδιακή αντιπροσωπεία που αποτελείται από τους εκπροσώπους των ομόσπονδων κρατιδίων, η οποία στεγάζεται στο μέγαρο όπου συνεδρίαζε η Άνω Βουλή της Πρωσίας. Αν και τα περισσότερα υπουργεία βρίσκονται στο Βερολίνο, ορισμένα από αυτά καθώς και μικρά τμήματα άλλων, εδρεύουν στη Βόνη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί αρκετά έργα υποδομής, εκπαίδευσης και κοινωνικών προγραμμάτων για την περαιτέρω ανάπτυξη της πόλης.<sup>[17]</sup>

### **Ομόσπονδη πόλη**

Η πολιτειακή και ομόσπονδη βουλή του Βερολίνου είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων, γνωστή ως Αμπγκεόρντνετενχάους, με 141 έδρες σήμερα. Η εκτελεστική εξουσία της πόλης ασκείται από την γερουσία, γνωστή ως Μπερλίνερ Σενάτ, η οποία αποτελείται από τον κυβερνώντα δήμαρχο και ως 8 γερουσιαστές με υπουργικές αρμοδιότητες, οι οποίοι φέρουν τον τίτλο του δημάρχου, ως υπόλογοι

στον κυβερνώντα δήμαρχο. Από το 2001 και με ανανέωση το 2006, η κυβέρνηση της πόλης ασκείται από τον συνασπισμό του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος SPD και των Αριστερών (Die Linke). Ο κυβερνών δήμαρχος είναι ταυτόχρονα και δήμαρχος της πόλης, αλλά και πρωθυπουργός της ομόσπονδης πόλης, με έδρα το κτίριο Ρότες Ράτχαους στο κέντρο του Βερολίνου. Από το 2014 η θέση εκπροσωπείται από τον Μίκαελ Μίλερ, του κόμματος SPD.<sup>[18]</sup>

### **Διοικητική διαίρεση]**

Το Βερολίνο, ως ομόσπονδη πόλη και δήμος της Γερμανίας, διαιρείται διοικητικά σε συνολικά 12 δημοτικές περιφέρειες, αναφερόμενες ως Μπετσίρκε (*Bezirke*). Πριν από την αναδιάρθρωση του 2001, ο αριθμός τους ήταν 23. Κάθε δημοτική περιφέρεια διαιρείται επιπλέον σε ένα αριθμό διαμερισμάτων, αναφερόμενα ως Ορτστάιλε (*Ortsteile*), που αντιπροσωπεύουν τις παραδοσιακές αστικές συνοικίες της καθημερινότητας. Σήμερα, υπάρχουν 95 διαμερίσματα στο σύνολο της πόλης, ορισμένα από αυτά διακρίνονται σε επιμέρους συνοικίες.

Κάθε δημοτική περιφέρεια διοικείται από το Δημοτικό Περιφερειακό Συμβούλιο (*Bezirksamt*) που αποτελείται από 5 συμβούλους και έναν περιφερειακό δήμαρχο (*Bezirksbürgermeister*). Το συμβούλιο εκλέγεται από την δημοτική περιφερειακή αντιπροσωπεία (*Bezirksverordnetenversammlung*), ενώ κάθε περιφέρεια δεν αποτελεί ανεξάρτητη διοικητική δομή. Οι εξουσίες της περιορίζονται στα διοικητικά όρια της και είναι υπόλογη στη γερουσία της πόλης. Οι τοπικοί δήμαρχοι συμμετέχουν στο Δημαρχιακό Συμβούλιο, στο οποίο προΐσταται ο κυβερνών δήμαρχος, και έχουν συμβουλευτικό ρόλο στην κυβέρνηση της ομόσπονδης πόλης. Αντίστοιχα, τα διαμερίσματα δεν έχουν διοικητική δομή και υπάγονται στις αντίστοιχες δημοτικές περιφέρειες, ενώ τα περισσότερα έχουν ιστορικές ρίζες πριν το σχηματισμό των σημερινών δομών το 1920.

### Βουλευτικές εκλογές στο Βερολίνο [Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

#### **2016**[Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

*Κύριο λήμμα: Πολιτειακές εκλογές στο Βερολίνο (2016)*

#### **2011**[Επεξεργασία | επεξεργασία κώδικα]

Στις εκλογές του 2011, οι Σοσιαλδημοκράτες πέτυχαν καλά ποσοστά. Το Κόμμα των Πειρατών εισέρχεται σε τοπικό Κοινοβούλιο για πρώτη φορά ενώ οι Ελεύθεροι Δημοκράτες αποσπών το 2% των ψήφων.

### **Abgeordnetenhaus, 18 Σεπτεμβρίου 2011**

<b>Κόμματα</b>	<b>Ψήφοι</b>	<b>%</b>	<b>+/-</b>	<b>Έδρες</b>	<b>+/-</b>
<u>Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα της Γερμανίας</u>	413.124	28,3%	-2,5%	48	-5
<u>Χριστιανοδημοκρατική</u>	340.992	23,4%	+2,1%	39	+2

<u>Ένωση</u>					
<u>Συμμαχία '90/Οι Πράσινοι</u>	256.940	17,6%	+4,5%	30	+7
<u>Η Αριστερά</u>	170.829	11,6%	-4,6%	20	-3
<u>Κόμμα των Πειρατών της Γερμανίας</u>	129,795	8,9%	Μη διαθέσιμα στοιχεία	15	+15
<u>Εθνικό Δημοκρατικό Κόμμα</u>	31.243	2,1%	-0,4%	0	±0
<u>Ελεύθερο Δημοκρατικό Κόμμα</u>	26.916	1,8%	-5,8%	0	-13
<u>Ανθρώπινο Περιβάλλον Προστασία των Ζώων</u>	21.612	1,5%	+0,6%	0	±0
<u>Κίνημα Πολιτών Υπέρ της Γερμανίας</u>	17.829	1,2%	Μη διαθέσιμα στοιχεία	0	Μη διαθέσιμα στοιχεία
Λοιπά κόμματα	50.732	3,5%	Μη διαθέσιμα στοιχεία	0	Μη διαθέσιμα στοιχεία
<b>Σύνολο</b>		<b>100%</b>		<b>152</b>	<b>+3</b>
<u>Πηγή</u>					

#### Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία (Δεκέμβριος του 2008), η πόλη του Βερολίνου έχει πληθυσμό 3.431.700 κατοίκων (αύξηση 15.400 από τον Δεκέμβριο του 2007), και αντίστοιχη πυκνότητα πληθυσμού 3.484 κατοίκους ανά τετρ. χλμ. Η ευρύτερη αστική περιοχή του Βερολίνου εκτείνεται και πέρα από τα διοικητικά όρια της πόλης και υπολογίζεται ότι φιλοξενεί συνολικά 3,7 εκατομμύρια κατοίκους, ενώ η μητροπολιτική περιοχή Βερολίνου-Βρανδεμβούργου περίπου 4.3 εκατομμύρια.

Η αστική μετανάστευση στο Βερολίνο, τόσο από το εσωτερικό της Γερμανίας όσο και από το εξωτερικό, έχει ιδιαίτερα μεγάλη ιστορία. Το 1685, με το Διάταγμα της Νάντης στη Γαλλία, και το Διάταγμα το Πότσνταμ για την ανεξιθρησκεία, ήταν η αρχή για την μετοίκηση στο Βερολίνο μη τοπικών πληθυσμών με πρώτους του Γάλλους Ουγενότους. Η πράξη επέκτασης το 1920, ένωσε διοικητικά πολλά προάστια με την πόλη, μεγαλώνοντας την έκταση της πόλης από 66 σε 883 τετρ. χλμ. και τον πληθυσμό της από 1.9 σε 4 εκατομμύρια κατοίκους. Η πολιτική ασύλου στο Δυτικό Βερολίνο δημιούργησε μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα τις δεκαετίες του '60 και του '70. Επίσης, τη δεκαετία του '90 η νομολογία των μετοίκων (aussiedlergesetze) επέτρεψε την



μετανάστευση από χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ. Σήμερα, η πόλη δέχεται στην πλειοψηφία τους νέους από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Σύμφωνα με την απογραφή του 2008, περίπου το 14% των κατοίκων ήταν ξένης εθνικότητας, προερχόμενοι από 195 διαφορετικές χώρες. Οι μεγαλύτερες εθνικές ομάδες στο Βερολίνο προέρχονται σε φθίνουσα σειρά από την Τουρκία, την Πολωνία, τη Σερβία, την Ιταλία, τη Ρωσία, τις ΗΠΑ, τη Γαλλία, το Βιετνάμ, την Κροατία, τη Βοσνία Ερζεγοβίνη, τη Μεγάλη Βρετανία, την Ελλάδα, την Αυστρία, την Ουκρανία, το Λίβανο, την Βουλγαρία, την Ισπανία, την Κίνα και την Ταϊλάνδη.

### Αξιοθέατα

Το Παλαιό Μουσείο (Altes Museum) στο Βερολίνο, δημιουργία του Καρλ Φρίντριχ Σίνκελ

**Μουσεία του Βερολίνου Νήσος των μουσείων (Museumsinsel). Πέντε μουσεία βρίσκονται στο νησί που σχηματίζει ο ποταμός Σπρέε:**

- Άλτες Μουζέουμ (Altes Museum - Παλαιό Μουσείο): Συλλογή κλασσικών αρχαιοτήτων.
- Νόιες Μουζέουμ (Neues Museum - Νέο Μουσείο): Προϊστορικές, αρχαϊκές και αιγυπτιακές συλλογές. Περιφημότερο έκθεμα η προτομή της Αιγύπτιας βασίλισσας Νεφερτίτης.
- Άλτε Νατσιονάλγκαλερί (Alte Nationalgalerie - Παλαιά Εθνική Πινακοθήκη): Ζωγραφική και γλυπτική (γερμανική πρωτίστως) του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα.
- Μπόντε-Μουζέουμ: Τέχνη της χριστιανικής Ανατολής, Βυζαντινά, μεσαιωνικά, γοτθικά και πρώιμα αναγεννησιακά γλυπτά, πρωσσικό μπαρόκ μέχρι τον 18ο αιώνα. Πλουσιότατη νομισματική συλλογή.
- Πέργαμονμουζέουμ (Pergamonmuseum - Μουσείο της Περγάμου): Περιλαμβάνει το Μουσείο Μέσης Ανατολής (Vorderasiatisches Museum), με σπουδαιότερο έκθεμα την Πύλη της Ιστάρ από την Βαβυλώνα, το Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης (πρόσοψη του ανακτόρου Κασρ Μσάττα της Ιορδανίας) και την Συλλογή Αρχαιοτήτων (Antikensammlung) με σπουδαιότερα εκθέματα την ρωμαϊκής εποχής Πύλη της Αγοράς της Μιλήτου και κυρίως τον ελληνιστικό Βωμό της Περγάμου.
- Kulturforum, Στον χώρο αυτό, που βρίσκεται δυτικά της Ποτσντάμερ Πλατς, υπάρχουν, μεταξύ άλλων, και τα μουσεία:
  - Gemäldegalerie (Πινακοθήκη του Βερολίνου). Ευρωπαϊκή ζωγραφική από τον 13ο μέχρι τον 18ο αιώνα. Μεγάλη συλλογή των περιφημότερων ζωγράφων.

- Neue Nationalgalerie (Νόιε Νατσιονάλγκαλλερί – Νέα Πινακοθήκη), με έργα μοντέρνας τέχνης των αρχών του 20ου αιώνα.
- Kunstgewerbemuseum (Μουσείο Διακοσμητικών Τεχνών)
- Kupferstichkabinett (Μουσείο Χαρακτικής)
- Musikinstrumenten-Museum (Μουσείο Μουσικών Οργάνων)
- Berliner Philharmonie (Φιλαρμονική του Βερολίνου)
- Staatsbibliothek zu Berlin (Κρατική Βιβλιοθήκη του Βερολίνου)

### **Θέατρα και Όπερες**

- Komische Oper
- Staatsoper
- Berliner Ensemble
- Deutsches Theater
- Theater des Westens
- Maxim-Gorki-Theater
- Friedrichstadt-Palast
- Theater und Komödie am Kurfürstendamm
- Renaissance Theater
- Deutsche Oper
- Volksbühne
- Admiralspalast

### **Άλλα αξιοθέατα**

- Ράιχσταγκ, το κτίριο του γερμανικού κοινοβουλίου, του σημερινού *Bundestag*
- Φέρνζετουρμ, ο πύργος της τηλεόρασης
- Η *Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche* στη λεωφόρο Κούρφιρστενταμ
- Πύλη του Βρανδεμβούργου (Brandenburger Tor)

### **ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΘΕΣΗ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ**

Η «Διεθνής Πράσινη Εβδομάδα» που πραγματοποιήθηκε στο Βερολίνο μας έδωσε μια ιδέα πώς θα είναι η γεωργία και η κτηνοτροφία στο μέλλον.

Η τεχνολογία θα είναι σίγουρα στο πλευρό τους. Και πιο συγκεκριμένα η αγορά των ρομπότ. Σύμφωνα μάλιστα την εταιρία μελετών Tractica, το 2015 ο συνολικός κύκλος εργασιών της ρομποτικής γεωργίας και κτηνοτροφίας έφτανε τα 3 δις δολάρια και το 2024 θα φτάσει τα 73,9 δις δολάρια.

Ένα παράδειγμα καινοτομίας είναι το αυτοματοποιημένο σύστημα Iglo που αφορά τη διαχείριση ενός κοπαδιού με μοσχάρια. Διαθέτει ένα χώρο για τα ζώα και μια μηχανή ταΐσματος. Σκόνη γάλακτος αναμιγνύεται με νερό και προσφέρεται στα μοσχάρια.

Το σύστημα κοστίζει 10.000 Ευρώ και είναι ήδη διαθέσιμο για αγρότες.

«Το πλεονέκτημα είναι ότι ο αγρότης δεν χρειάζεται να μεταφέρει κουβάδες εδώ κι εκεί. Δεν χρειάζεται να καθαρίζει όλη την ώρα. Έχει μεγαλύτερη ευελιξία, δεν χρειάζεται να είναι επί τόπου, στις ώρες ταΐσματος. Μπορεί να δείξει στα μοσχάρια πώς δουλεύει και έτσι δεν θα χρειάζεται να σηκώνεται στις 6 ή τις 8 το πρωί. Άρα θα έχει μεγαλύτερη ευελιξία» αναφέρει η Μπίργκιτ Βάρνερ, διευθύντρια μάρκετινγκ της εταιρίας Urban.

Ένα άλλο ρομπότ που παρουσιάστηκε στην έκθεση ήταν το Juno. Έχει μόνο μία αποστολή να σπρώχνει σανό στα ζώα. Δεν είναι κάτι περίπλοκο, αλλά ήταν μια κουραστική δουλειά για τους ανθρώπους, μέχρι σήμερα.

Οι αγρότες είναι δύσπιστοι απέναντι σ' αυτές τις καινοτομίες. Ο Γιοχάνες Λέζινγκ τονίζει:

«Είμαι αγρότης, εδώ και 45 χρόνια. Ο γιος μου θα πάρει τη θέση μου. Υπάρχει μια σύγκρουση ανάμεσα στο τι έμαθα και τι γνωρίζω εγώ ως ειδικός και σ' αυτά που έμαθε ο γιος μου, κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής του. Είχε εξαιρετική εκπαίδευση. Όταν μιλούμε για τις νέες τεχνολογίες, θα καταλάβετε όμως ότι είναι ένα πεδίο συγκρούσεων. Αυτός είναι πολύ πιο χαλαρός, ενώ οι συνομήλικοί μου είναι πολύ πιο επικριτικοί απέναντι σε όλη αυτή την επέλαση της τεχνολογίας».

Αυτόνομα τρακτέρ και drone αναμένεται να είναι το επόμενο βήμα στις έξυπνες φάρμες του μέλλοντος, όπου τα πάντα είναι συνδεδεμένα στο διαδίκτυο.

Στην έκθεση παρουσιάστηκαν 100.000 προϊόντα από 1500 εκθέτες.

## **ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

Η ΕΕ έχει θεσπίσει ορισμένα από τα αυστηρότερα περιβαλλοντικά πρότυπα παγκοσμίως. Η περιβαλλοντική πολιτική συμβάλλει στην **ανάπτυξη της πράσινης οικονομίας της ΕΕ, στην προστασία της φύσης και στη διασφάλιση της υγείας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της ΕΕ.**

### *Πράσινη ανάπτυξη*

Η προστασία του περιβάλλοντος και η διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά μπορούν να συνυπάρξουν, και η περιβαλλοντική πολιτική μπορεί να διαδραματίσει καίριο ρόλο στη δημιουργία απασχόλησης και στην τόνωση των επενδύσεων. Η «πράσινη ανάπτυξη» προϋποθέτει την εκπόνηση ολοκληρωμένων πολιτικών που προωθούν ένα **βιώσιμο περιβαλλοντικό πλαίσιο**. Οι περιβαλλοντικές καινοτομίες μπορούν να εφαρμόζονται και να εξαγονται, ώστε και η Ευρώπη να γίνει ανταγωνιστικότερη και να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων της. Η δίκαιη εφαρμογή είναι πρωταρχικής σημασίας για όλα αυτά.

### *Προστασία της φύσης*

Η φύση είναι **σύστημα προστασίας της ζωής**, και πρέπει να την προσέχουμε. Φυσικοί πόροι όπως το νερό, ο αέρας, τα ενδιαιτήματα και τα είδη που ζουν σε αυτά, ανήκουν σε όλους μας και γι' αυτό εφαρμόζουμε κοινά περιβαλλοντικά πρότυπα για την προστασία τους.

Η Ευρώπη εργάζεται για την προστασία αυτών των φυσικών πόρων και για την αναστροφή της μείωσης των απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών και ενδιαιτημάτων. Το **Natura 2000**, είναι ένα δίκτυο που αποτελείται από 26.000 προστατευόμενες φυσικές περιοχές και καλύπτει σχεδόν το 20% της έκτασης της ΕΕ. Στις περιοχές αυτές, οι βιώσιμες ανθρώπινες δραστηριότητες μπορούν να συνυπάρχουν με σπάνια και ευάλωτα είδη και ενδιαιτήματα.

### *Διασφάλιση της υγείας και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της ΕΕ*

Το **νερό, η ατμοσφαιρική ρύπανση και οι χημικές ουσίες** συγκαταλέγονται στα περιβαλλοντικά θέματα που απασχολούν κυρίως τους πολίτες. Για να προφυλάξει τους πολίτες από πιέσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και από κινδύνους για την υγεία και την ποιότητα ζωής, η πολιτική της ΕΕ έχει ως στόχο:


- να διασφαλίσει **ασφαλή πόσιμα νερά και νερά κολύμβησης**
- να βελτιώσει την **ποιότητα του αέρα** και να μειώσει τον θόρυβο
- να μειώσει ή να εξαλείψει τις συνέπειες των **βλαβερών χημικών ουσιών**.

### *Παγκόσμιες προκλήσεις*

Καθώς ο πληθυσμός της γης συνεχίζει να αυξάνεται, με τους περισσότερους κατοίκους να εγκαθίστανται στα αστικά κέντρα, οι περιβαλλοντικές προκλήσεις γίνονται πιεστικότερες παγκοσμίως. Χρειάζονται περισσότερα μέτρα για να διασφαλιστεί

- η διατήρηση της ποιότητας του αέρα, των θαλασσών και άλλων υδάτινων πόρων
- η βιώσιμη χρήση της γης και των οικοσυστημάτων
- η διατήρηση της κλιματικής αλλαγής σε διαχειρίσιμα επίπεδα.

Ως **παγκόσμιος παράγων**, η ΕΕ πρωτοστατεί στις διεθνείς προσπάθειες προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης στον πλανήτη.

[Η πολιτική που εφαρμόζει η ΕΕ μέχρι το 2020 βασίζεται στο 7ο πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης](#)  - το οποίο συνιστά παράλληλη ευθύνη των οργάνων της ΕΕ και των εθνικών κυβερνήσεων.

## **BERLIN ZOO**

Ο Ζωολογικός κήπος του Βερολίνου άνοιξε το 1844, ήταν η πρώτη στη Γερμανία και το 9th στην Ευρώπη.

Κατά τη διάρκεια των ετών της ύπαρξής της, είναι μάρτυρας σε αλλαγές στις πολιτικές συνθήκες, κατεδαφίσεις και ανακατασκευές μετά τον πόλεμο και σήμερα εξακολουθεί να είναι ένα από τα πιο όμορφες στην Ευρώπη.

Την πάροδο του χρόνου, ο ζωολογικός κήπος έχει χωριστεί σε δύο ζωολογικούς κήπους και ένα ενυδρείο (που έχει επίσης μια μακρά παράδοση), αλλά όλοι στο πλαίσιο της συμφωνίας είναι η διατήρηση και η ανάπτυξη κάθε ειδικό χαρακτήρα.

Και οι δύο ζωολογικούς κήπους είναι τα σπίτια στα είδη ζώων των οποίων η ποικιλομορφία και η σπανιότητα είναι ένα μοναδικό και μη προσιτός από οποιαδήποτε άλλη πόλη της Γερμανίας και της Ευρώπης.

Όταν εισάγετε το ακίνητο πρώτο πράγμα που του ζωολογικού κήπου που θα παρατηρήσετε είναι ότι είναι μια θαυμάσια διατηρούνται άγριας ζωής και βοτανικό μυστικό που είναι ακόμα εξοπλισμένο με όλα όσα θα χρειαστείτε κατά την επίσκεψή σας - παιδική χαρά, εστιατόρια και καταστήματα - που ταιριάζει σε ένα μεγάλο χρονικό διάστημα που «Θα περάσετε εκεί με την οικογένειά σας.

Αυτή η όαση ειρήνης, τη φύση και την άγρια ζωή είναι υπερήφανη για χιλιάδες είδη ζώων και σε κάθε νέο μέλος είναι το είδος των αστερών στο Βερολίνο, καθώς οι περισσότεροι Βερολινέζοι γνωρίζουν την είδηση μιας νέας άφιξης.

## ***ZΩΙΚΑ ΕΙΔΗ***

Ο συνολικός αριθμός των ζώων σε δύο, ζωολογικός κήπος του Βερολίνου και Tierpark Βερολίνο, είναι 27 χιλιάδες περισσότερα από τα είδη που 2300 που σημαίνει ότι θα έχετε σίγουρα μια συναρπαστική στιγμή, αν αποφασίσετε να επισκεφθείτε κάποιο από αυτά τα ζωολογικούς κήπους.

Και ας \ 's να μην ξεχάσετε το Ενυδρείο - η μεγαλύτερη στη Γερμανία!

Jellyfishes, μέδουσες, μαύρη άκρη καρχαρίες σκοπέλων είναι απλά κομμάτια της ιστορίας που αυτό το όμορφο χώρο ZOO προσφέρει.

Με την πολύ φιλόξενο πράγματα, και τα τρία μέρη του Βερολίνου ZOO είναι εδώ για να μας διασκεδάσουν, αλλά το πιο σημαντικό

- Να μας διδάξει περισσότερα για την μοναδικότητα του ταμείου των ζώων και των φυτών του πλανήτη μας

- Να μας δώσει λόγους για να σκεφτούμε περισσότερο για τη διατήρηση αυτού του θησαυρού που καλύπτει όλες τις γωνιές της Γης.

Συνήθεις ώρες διατροφή διαφέρουν από ζώο σε ζώο, αλλά όλοι μπορούν να ελεγχθούν πριν από την επίσκεψή σας στην επίσημη ιστοσελίδα του ZOO.

Ξεναγήσεις είναι επίσης διαθέσιμα στα αγγλικά, και έχουν οργανωθεί για τουλάχιστον 5 προσώπων.

### **ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ**

Αυτό που είναι προφανές είναι το έργο πολλών αρχιτεκτόνων σχετικά με το σχεδιασμό των ζώων οικοτόπων και μερικά από αυτά χρονολογείται ήδη από το 1872

- το Antelope Σπίτι ή χρόνο αργότερα - το Elephant House.

Από σύγχρονες αντιλήψεις, άξια μνείας είναι σίγουρα το Hippopotamus Σπίτι από 1997 - μοντέρνα εφαρμόζεται για την ευημερία των ζώων αυτών.

**Βερολίνο: ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΑΛΛΙΩΤΙΚΗ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ**

[ephemera](#)





*Μια πόλη ιδανική για να την περπατάς χωρίς συγκεκριμένο προορισμό*

Ο ανεξέλεγκτος «εξευγενισμός» (αλήθεια, πώς λέμε ελληνικά το gentrification;) που γνώρισε το Βερολίνο κατά την τελευταία δεκαετία, **είχε το κόστος του** στη διάσημη πολιτιστική ποικιλομορφία της πόλης. Ωστόσο, ο ιδιαίτερος χαρακτήρας και η **εκκεντρικότητα** του Βερολίνου αποδεικνύονται ιδιαιτέρως ανθεκτικά.





WEAPON(S) BUSINESS → REFUGES(S)

FUCK



Το **Βερολίνο είναι μια πόλη σε μόνιμη κρίση ταυτότητας**. Λόγω της πολύ ιδιαίτερης τροχιάς του μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (μοναδικής στο δυτικό κόσμο, με την εξαίρεση της Λευκωσίας – που είναι πολύ διαφορετική περίπτωση), το Βερολίνο βιώνει μια διαρκώς μεταβαλλόμενη εικόνα του εαυτού του, **ανέκαθεν βαθιά επηρεασμένο από την παρουσία των «ξένων»** (από στρατούς μέχρι εμιγκρέδες). Μετά την πτώση του τείχους, η πόλη κατακλύστηκε σταδιακά **απόνεους ανθρώπους**, που πήγαν εκεί παρακινημένοι από τις **χαμηλές τιμές** και τη γενικότερα **μποέμ** ατμόσφαιρά του.





*Η πύλη του Βραδεμβούργου*

Πολλοί άνθρωποι που επισκέπτονται το Βερολίνο (ιδίως από άλλα μέρη της Γερμανίας), αποφασίζουν στη συνέχεια να μετακομίσουν εκεί, γοητευμένοι από την πόλη και την υπόσχεση της ελευθερίας και των απέραντων ευκαιριών που προσφέρει. Κι όμως: ενώ η πόλη **μπορεί να μοιάζει σαν μια ουτοπία** για τη σύγχρονη νεολαία, **η πραγματικότητα δεν είναι τόσο απλή** (ποτέ δεν είναι) και μόνο ένας πολύ μικρός αριθμός από τους πολλούς

που μετακομίζουν εκεί, καταλήγουν να μένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Σε αντίθεση με τη Ρώμη, για παράδειγμα, μια πόλη «αιώνια» όπως μαρτυρούν τα οικοδομήματα της που παγώνουν τον ιστορικό χρόνο και δημιουργούν μια υλική αντίληψη για την αθανασία (η Ρώμη, τουλάχιστον στο κέντρο της, είναι μια πόλη έξω από το χρόνο, μια αθάνατη πόλη, μια πόλη που αδιαφορεί επιδεικτικά και για τη γέννηση και για το θάνατο των κατοίκων και των επισκεπτών της και ενδιαφέρεται μόνο για την αιωνιότητα των μνημείων της), **το μόνιμο στοιχείο του τοπίου του Βερολίνου είναι τα πανταχού παρόντα εργοτάξια**, ένα τέλειο σύμβολο για μια πόλη και έναν πληθυσμό σε **αέναη διαδικασία μετασχηματισμού**.





## Alexanderplatz

Ο επισκέπτης του Βερολίνου, είτε στοχεύει στα **μουσεία** του (μερικά από αυτά είναι κλειστά λόγω εργασιών μέχρι το 2018), είτε στα περίφημα **36ωρα τέκνο πάρτυ** του, είτε στην **αγορά** και τα αξιοθέατά του, είναι **καταδικασμένος να περιοριστεί στις τουριστικές και εμπορικές κεντρικές γειτονιές** του Mitte (μαζί με τα γειτονικά Prenzlauer Berg, Friedrichshain και Kreuzberg), όπου λίγοι άνθρωποι ζουν στην πραγματικότητα (και οι περίπου 750.000 που ζουν σε αυτές δεν είναι απαραίτητα ενδεικτικοί των 3,5 εκατομμυρίων κατοίκων της πόλης): το Βερολίνο δεν είναι το κέντρο του – αλλά το ίδιο μπορεί να πει κανείς για κάθε μεγαλούπολη (ακόμη και για την Αθήνα).

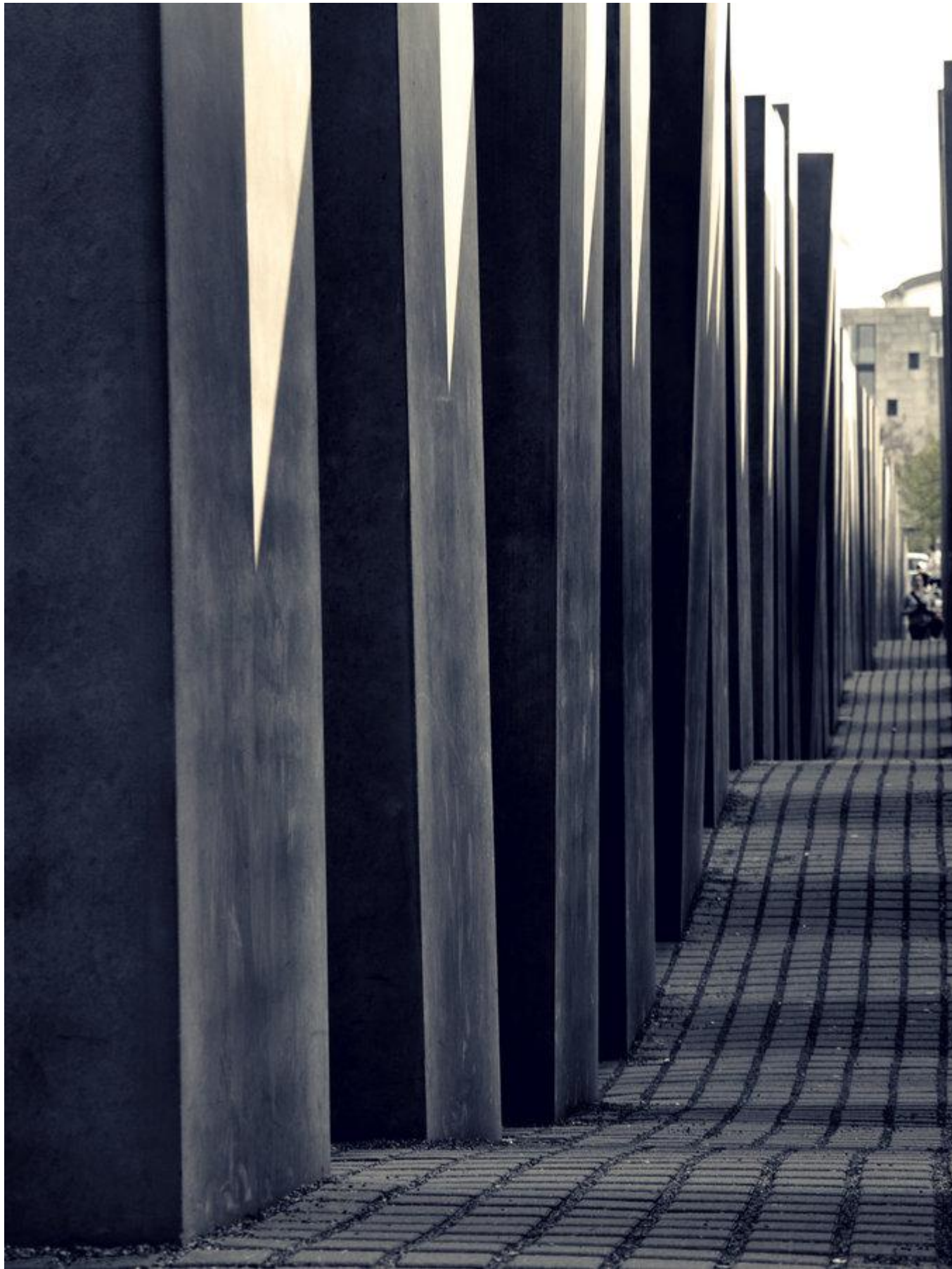
*Το Βερολίνο δεν άλλαξε τα ονόματα των δρόμων, ούτε γκρέμισε τα μνημεία*

Κάθε επισκέπτης του Βερολίνου, θα αναγκαστεί να αναγνωρίσει την ύπαρξη της **Ostalgie**, όπως αποκαλούν οι Γερμανοί τη **νοσταλγία για την Ανατολική Γερμανία**. Προσοχή όμως: η νοσταλγία αυτή, τουλάχιστον στην ευρύτερα διαδεδομένη εκδοχή της, **δεν έχει πολιτικό χρώμα**. Δεν σημαίνει απαραίτητα ότι ο κόσμος νοσταλγεί το κομμουνιστικό καθεστώς ως πολιτική πραγματικότητα. Είναι μάλλον πιο ακριβές να πούμε ότι η **νοσταλγία αυτή έχει κυρίαρχα συναισθηματική και αισθητική κατεύθυνση**: οι άνθρωποι (με εντελώς **καπιταλιστικό «φетиχισμό των εμπορευμάτων»**) παρεμπιπτόντως – για να επισημάνουμε την προφανή ειρωνεία) συνδυάζουν την Ανατολική Γερμανία με τα μεμοραμπίλια, τα σφυροδρέπανα, τα αυτοκίνητα Trabant και το γεγονός ότι το πρώην Ανατολικό Βερολίνο είναι σήμερα το ζωντανό, χρωματιστό, κεφάλαιο και χιπ μέρος της πόλης.

Για το δυτικό πάντως επισκέπτη, τουλάχιστον τον ιστορικά λιγότερο διαβασμένο, η **θέα των αγαλμάτων του Μαρξ και του Ένγκελς** στο πάρκο δίπλα από την **Alexanderplatz** μπορεί να προκαλέσει ερωτηματικά. Περπατώντας, θα διαπιστώσει ότι οι δρόμοι γύρω από την πλατεία φέρουν ονόματα που προκαλούν τουλάχιστον εντύπωση: η **Karl-Marx-Allee**, η μεγάλη λεωφόρος που κάποτε φιλοξενούσε τις στρατιωτικές παρελάσεις της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας, διασταυρώνεται με την **Rosa-Luxemburg-Straße**. Τριγύρω, δείγματα της σοσιαλιστικής αρχιτεκτονικής παραμένουν κυρίαρχα, σε πείσμα του οικοδομικού οργανισμού.

Το Βερολίνο δεν άλλαξε τα ονόματα των δρόμων, ούτε γκρέμισε τα μνημεία. **Δε θέλησε να ξαναγράψει την (κατά το ήμισυ) κομμουνιστική ιστορία του** – αντίθετα, επέλεξε να την καταστήσει **εμπόρευμα**: εδώ μπορείτε να φωτογραφηθείτε δίπλα σε ένα κομμάτι του τείχους, εδώ ήταν το σημείο όπου πέρασαν έλεγχο όσοι διέσχισαν το σύνορο που χώριζε την πόλη, κλπ. Αυτή η **τουριστική διάσταση του μετα-κομμουνισμού** φτάνει να **συνορεύει με τοκίτς** σε κάποιες περιπτώσεις (όπως στο περίφημο Check

Point Charlie, με τους συμπαθείς αλλοδαπούς που περιφέρονται με στολές  
Αμερικανών και Σοβιετικών στρατιωτών για να φωτογραφηθείς μαζί τους).



## *Το Μνημείο του Ολοκαυτώματος*

Πιο περίπλοκη είναι η σχέση της πόλης (όπως και ολόκληρης της Γερμανίας) με το **ναζιστικό παρελθόν**. Το **Μνημείο του Ολοκαυτώματος** με τους πέτρινους πλίνθους του **Peter Eisenman** θέτει τον επισκέπτη αντιμέτωπο με τη μνήμη ως πολιτικό επίδικο, με το ηθικό διακύβευμα κάθε αναφοράς στις σκοτεινές πλευρές της ιστορίας. Το **Μουσείο της Τοπογραφίας του Τρόμου**, είναι ένα αντίστοιχο παράδειγμα απότισης ηθικού φόρου τιμής στο παρελθόν: το σημείο όπου βρισκόταν το πρώην αρχηγείο της **Γκεστάπο** που καταστράφηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου, ανασκάφηκε στη δεκαετία του 1980 με το σκεπτικό ότι θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα από κάθε μνημείο ως χώρος συνείδησης και μνήμης.

Το πιο χαρακτηριστικό δείγμα του Βερολίνου ως **πόλης όπου η μνήμη δεν μπορεί να ησυχάσει**, είναι το **Reichstag**: ανακαινίστηκε από τον **Sir Norman Foster** με σκοπό να αποτελέσει την εικόνα της «δημοκρατικής διαφάνειας», αλλά είναι ταυτόχρονα μια υπενθύμιση του αυτοκρατορικού παρελθόντος της πόλης, της καταστροφής που έφεραν οι Ναζί, αλλά και των γκραφίτι που άφησαν οι Σοβιετικοί στρατιώτες πίσω τους.





Το Βερολίνο (ή πιο σωστά: το τουριστικό Βερολίνο) είναι **μια πόλη τρομερά ανοιχτή και εύκολη**. Δεν έχει τον πανικό και το συνωστισμό του κεντρικού Λονδίνου ή της Νέας Υόρκης. Είναι μια πόλη χαλαρή για τον επισκέπτη, χωρίς βιασύνες, χωρίς ουρές και χωρίς φασαρία. Ο άμαθος μπορεί να χαθεί στα στενά του – αλλά αυτό δεν είναι απαραίτητα κακό. *«Το να μη βρίσκει κάποιος το δρόμο του μέσα σε μια πόλη δε σημαίνει και πολλά. Αλλά το να χάνεται κάποιος μέσα σε μια πόλη, όπως χάνεται μέσα σ' ένα δάσος, προϋποθέτει δουλειά»*, έγραψε ο **Βάλτερ Μπένγιαμιν**. Για τον

flâneur του αστικού ιστού (που αρχετυπικά υπήρξε για τον 20ο αιώνα ο Μπένγιαμιν) τα ονόματα των δρόμων είναι σημάδια, τα σοκάκια στην καρδιά της πόλης είναι δείκτες του ρολογιού της μέρας – και της νύχτας. Το Βερολίνο, στο οποίο αναφερόταν ο Μπένγιαμιν όταν έγραψε αυτή τη φράση, είναι **μια πόλη ιδανική για να την περπατάς χωρίς συγκεκριμένο προορισμό**. Το μεγαλύτερο δώρο που έχει να προσφέρει μπορείς να το χαρείς όταν δε διασχίζεις την πόλη για να πας «κάπου», αλλά όταν την περπατάς ως αυτοσκοπό.

*Υ.Γ. Ο ζωολογικός κήπος του Βερολίνου, ο πιο δημοφιλής στην Ευρώπη και ένα από τα βασικά αξιοθέατα της πόλης, όπως όλοι οι ζωολογικοί κήποι ανοίγει τη συζήτηση περί «αιχμαλωσίας», μια συζήτηση στην οποία όλοι οι ζωολογικοί κήποι εμφανίζονται ως εγγενώς ανήθικοι («τα ζώα δεν είναι αξιοθέατα, ούτε ντεκόρ» θα έλεγε κάποιος). Από την άλλη, πολλοί ζωολογικοί κήποι (τουλάχιστον όσοι τηρούν τα πρότυπα φροντίδας και διαβίωσης των ζώων) βοηθούν στη διατήρηση ζώων που κινδυνεύουν υπό εξαφάνιση μέσω προγραμμάτων αναπαραγωγής και επανεισαγωγής των ζώων στο φυσικό τους περιβάλλον, ενώ άλλοι (όπως αυτός του Βερολίνου) χρησιμεύουν ως βάσεις για την παρατήρηση και την έρευνα, η οποία στη συνέχεια βοηθά στην προστασία των άγριων ζώων μέσω της μελέτης (σε συνθήκες που δεν μπορούν να επιτευχθούν στη φύση) πάνω στις μολύνσεις και τις ασθένειες που τα απειλούν. Τροφή για σκέψη.*

## ΤΑ ΠΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

*Δέκα εναλλακτικά αξιοθέατα, καλά κρυμμένα από τα πλήθη των επισκεπτών, που αξίζει να επισκεφθείτε στην καρδιά του Βερολίνου.*





Δημοσίευση | 17 Μαΐου 2016

559 0 0

**του Γιώργου Κόκουβα**

Βόλτες στην Unter den Linden, επισκέψεις στο Νησί των Μουσείων, στάση στην Πύλη του Βραδεμβούργου και στα απομεινάρια του Τείχους, ψώνια στην Kudamm και μπύρες στο Kreuzberg. Αυτό είναι το Βερολίνο σε δύο αράδες για τους νεοφερμένους επισκέπτες της γερμανικής πρωτεύουσας. Ευτυχώς, όμως, οι οικονομικότερες πλέον αεροπορικές συνδέσεις της Αθήνας με το Βερολίνο μας επιτρέπουν να το επισκεφθούμε και δεύτερη και τρίτη και τέταρτη φορά. Και να το γνωρίσουμε πέρα από την «επιφάνειά» του και από τα αναγνωρίσιμα αξιοθέατά του. Αν θέλετε κι εσείς να εξερευνήσετε το Βερολίνο... πέρα από τα "SOS", δείτε παρακάτω τα εναλλακτικά, πιο «μυστικά» αξιοθέατα που συγκεντρώσαμε.

**Σινεμά... απ' το παράθυρο**





Στο κέντρο της πόλης, σε ένα πολυφωτογραφημένο κτίριο στην γειτονιά του Friedrichshain κρύβεται καλά ανάμεσα στην πολύχρωμη street art η είσοδος στο πιο μυστικό σινεμά του Βερολίνου. Πρόκειται για το Durchfenster Kino, στο οποίο θα πρέπει να μπειτε... σκαρφαλώνοντας από ένα παράθυρο – θα πρέπει να ρωτήσετε τριγύρω για να βρείτε το σωστό (οι υπεύθυνοι του σινεμά θέλουν να διατηρήσουν έτσι μια αύρα μυστηρίου), αλλά όταν μπειτε, θα βρεθείτε μπροστά σε σινεφίλ εκπλήξεις: Δεν υπάρχει πρόγραμμα προβολών – κάθε βράδυ προβάλλεται και μια διαφορετική ταινία με είσοδο στα 2€. Θα βρείτε το κτίριο στην οδό Kreuzigerstraße.

### **Το αντιπολεμικό μουσείο**





Ιδρύθηκε από έναν αναρχικό το μακρινό 1925, καταστράφηκε από τους Ναζί το 1933 και επαναλειτούργησε το 1982, συγκεντρώνοντας φωτογραφίες, ντοκουμέντα, αντικείμενα, μετάλλια, ημερολόγια, γράμματα στρατιωτών, «πολεμικά» παιχνίδια, και χάρτες από τους δύο Παγκόσμιους Πολέμους. Η έκθεση συνεχίζεται και στο υπόγειο, όπου παλιότερα είχε στηθεί ένα αντιβομβαρδιστικό καταφύγιο, ενώ η είσοδος είναι δωρεάν. Θα το βρείτε στην οδό Brüsseler Straße 21 (ανοιχτό καθημερινά 16.00-20.00).

### **Καταφύγιο μοντέρνας τέχνης**



Σύγχρονη τέχνη δημιουργών των δύο τελευταίων δεκαετίων εκτίθεται στον πιο ιδιαίτερο χώρο: Αυτόν ενός παλιού ναζιστικού καταφυγίου στο κέντρο της πόλης, στο Mitte. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο χώρος φιλοξένησε στρατιωτική φυλακή, αργότερα αποθήκες φρούτων και ένα... techno-rave club προτού αξιοποιηθεί σαν μουσείο-γκαλερί από τον Christian Boros. Η συλλογή του τελευταίου είναι άκρως ενδιαφέρουσα, και μπορείτε να την δείτε μόνο εφόσον κάνετε εγκαίρως ηλεκτρονική κράτηση (λόγω της ιδιαιτερότητας του χώρου, οι επισκέψεις γίνονται μόνο σε ολιγομελή γκρουπ από Πέμπτη ως Κυριακή). Η είσοδος στοιχίζει 12€.

### [Το υπόγειο Βερολίνο](#)



Η ομάδα του Berliner Unterwelten αναλαμβάνει να μας συστήσει το υπόγειο Βερολίνο, με tours που περνούν από λαβυρινθώδη τούνελ, αποθήκες, σταθμούς μετρό και «σπήλαια». Από διαδρομές σαν κι αυτές ήταν που πολλοί Βερολινέζοι προσπάθησαν να περάσουν από την Ανατολική στη Δυτική Γερμανία όταν υψώθηκε το τείχος. Δείτε τα προσφερόμενα tours [εδώ](#).

**Το πιο «δραματικό» κομμάτι του Τείχους**





Ξεχάστε το Checkpoint Charlie. Στην Bernauer Strasse θα βρεθείτε μπροστά στο σκηνικό όπου γράφτηκαν οι πιο δραματικές στιγμές μετά την ύψωση του τείχους. Εδώ ήταν που ορισμένα σπίτια ήταν χτισμένα πάνω στη «διαχωριστική γραμμή» με αποτέλεσμα να ανήκουν μισά στην Ανατολική και μισά στη Δυτική Γερμανία, και οι ένοικοί τους να πηδούν από τα παράθυρα για να διαφύγουν. Θα περπατήσετε στο Ιστορικό Μίλι του Τείχους, όπου εκτίθενται κομμάτια του τείχους και ακούγονται ηχητικά ντοκουμέντα παλιών κατοίκων, και θα επισκεφθείτε για περισσότερες πληροφορίες και ιστορικές μαρτυρίες το [Κέντρο Τεκμηρίωσης του Τείχους](#).

**Το... αερο-πάρκο του Βερολίνου**



Το παλιό αεροδρόμιο του Tempelhof βρίσκεται εντός της πόλης, αλλά δεν φιλοξενεί πλέον αεροπλάνα. Έχει μεταμορφωθεί σε πάρκο, με το όνομα Tempelhofer Park, και διαθέτει καταπράσινες εκτάσεις, πίστες και διαδρομές πολλών χιλιομέτρων για ποδηλάτες, skaters και δρομείς, περιοχή για barbecue και μια τεράστια έκταση για πικνίκ.

### Οι αυλές του Βερολίνου



Το Hackesche Hofe είναι το μεγαλύτερο σύμπλεγμα εσωτερικών αυλών της Γερμανίας. Πρόκειται για μυστικές οάσεις κήπων και ιστορικών κτιρίων, που



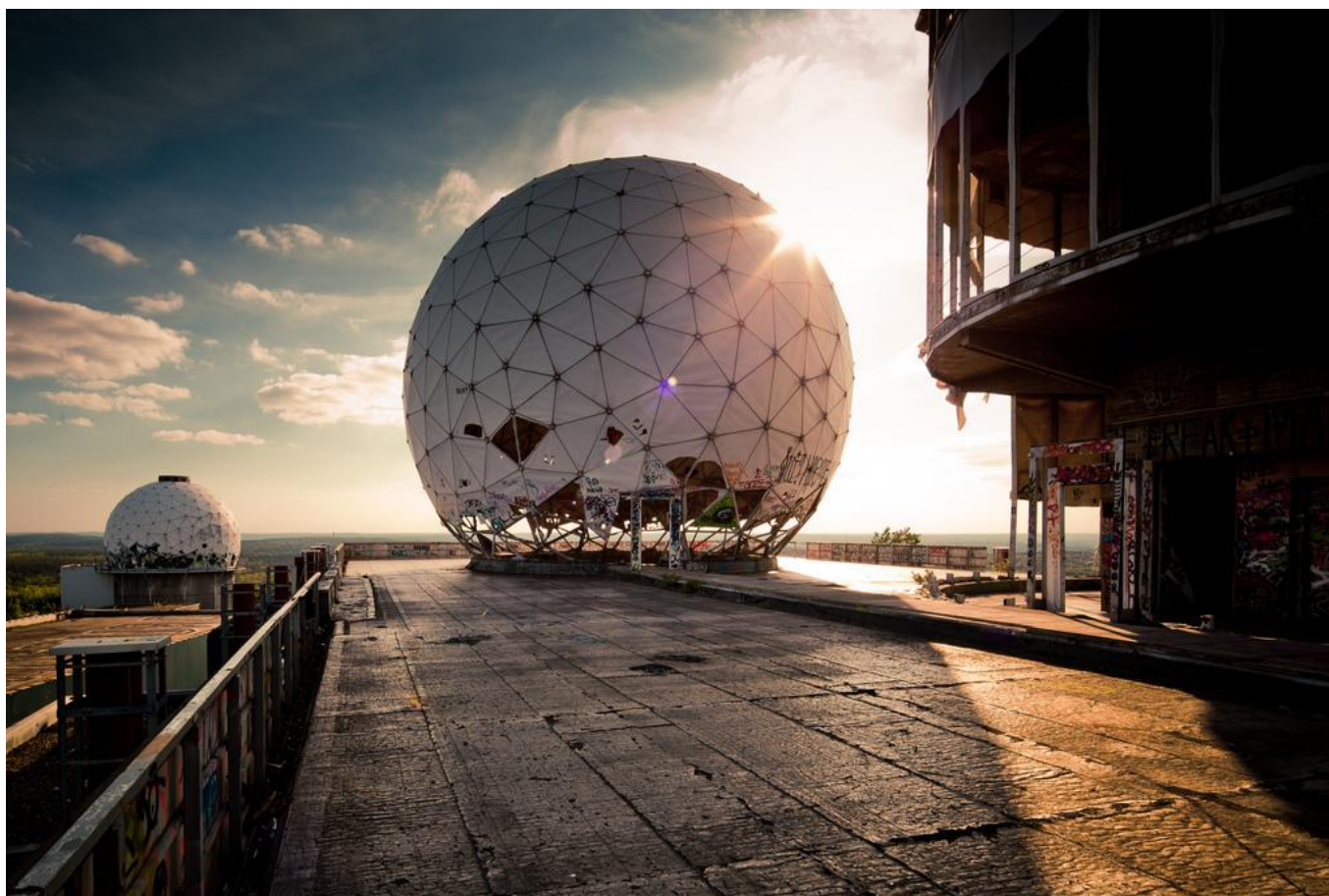
περιλαμβάνουν μπαράκια, εστιατόρια, καμπαρέ, σινεμά και περίτεχνα θέατρα με αρ-  
νουβό διακόσμηση. Θα τα βρείτε στη γειτονιά Scheunenviertel της συνοικίας  
Spandau.

### **Μια (virtual) μέρα στα '80s**



Η εταιρία Asisi που στήνει εγκαταστάσεις εικονικών περιηγήσεων ανά τον κόσμο, έχει εδώ ένα μόνιμο venue με θέμα το τείχος. Στο Panorama του κυκλικού της κτιρίου θα ζήσετε μια ημέρα στο Βερολίνο των '80s, με εκθέματα, τρισδιάστατες προβολές στην ροτόντα ύψους 15 μέτρων και θα γίνετε «ένα» με τα video, τις φωτογραφίες και τα ηχητικά εφέ, που θα σας τηλεμεταφέρουν στο παρελθόν της πόλης. Προετοιμαστείτε να νιώσετε εντελώς αποπροσανατολισμένοι μόλις ξαναβγείτε στο σύγχρονο Βερολίνο. Η είσοδος στοιχίζει 10€.

### **Ο λόφος των κατασκόπων**



Το Teufelsberg είναι ο ψηλότερος λόφος της πόλης, και δεν προσφέρει μόνο πανοραμική θέα, αλλά και το πιο... μυστηριώδες σκηνικό: Εδώ, στην κορυφή του λόφου, θα βρείτε τα απομεινάρια του Κέντρου Στρατιωτικής Τεχνολογίας των Ναζί, που αφού βομβαρδίστηκε, έγινε κέντρο της Αμερικανικής Κατασκοπείας στα '50s, με πέντε μεγάλα ραντάρ για ηχητικές υποκλοπές. Σήμερα, το μέρος είναι ιδανικό για ρομαντικά ηλιοβασιλέματα τα καλοκαίρια.

### **Η Βενετία του Βερολίνου**





Το Luisenstädtischer Canal είναι ένα υδάτινο κανάλι που διαμορφώθηκε το μακρινό 1848 για να συνδέει τον ποταμό Spree από την κεντρική γειτονιά του Mitte με την συνοικία του Kreuzberg. Και το κάνει ακόμη και σήμερα, αλλά πλέον μέσα από μία διαδρομή 2,5 περίπου χιλιομέτρων, που περιλαμβάνει όμορφα διακοσμημένους κήπους και συντριβάνια. Το μονοπάτι ξεκινά από το σημείο Schillingbrücke στο κέντρο της πόλης.





Τα καλύτερα στο Βερολίνο





Αμβούργο: Ανακαλύπτοντας την εναλλακτική Γερμανία



Εξερευνώντας τον μαγευτικό Μέλανα Δρυμό



Χαϊδελβέργη: Παραμύθι στα γερμανικά κάστρα

**ΜΠΑΟΥΧΑΟΥΣ**

Το ύφος της σχολής Μπαουχάους επέδρασε καταλυτικά στην εξέλιξη της σύγχρονης τέχνης, ειδικότερα στους τομείς της αρχιτεκτονικής και του [βιομηχανικού σχεδιασμού](#), ενώ τα έργα που παράχθηκαν μέσα από τα εργαστήρια της σχολής έγιναν αντικείμενα εκτεταμένης αναπαραγωγής.<sup>[1]</sup>

Λειτουργήσε σε τρεις διαφορετικές πόλεις της Γερμανίας, στη [Βαϊμάρη](#) (1919-25), στο [Ντεσάου](#) (1925-32) και στο [Βερολίνο](#) (1932-33), υπό την διεύθυνση των [Βάλτερ Γκρόπιους](#) (1919-28), [Χάνες Μέγιερ](#) (1928-30) και [Μις βαν ντερ Ρόε](#) (1930-33) αντίστοιχα. Οι αλλαγές στην έδρα και στην ηγεσία της συνδέονταν με αντίστοιχες διαφοροποιήσεις στην πολιτική της αλλά και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ύφους της. Ανάμεσα στις κεντρικές ιδέες που προώθησε η σχολή, ήταν η χρήση της τεχνολογίας για καλλιτεχνικούς σκοπούς, η απουσία διάκρισης μεταξύ καλών και εφαρμοσμένων τεχνών, καθώς και η αναγκαιότητα της σφαιρικής διδασκαλίας όλων των μορφών τέχνης.<sup>[2]</sup> Επανέφερε τη διδασκαλία σε εργαστήρια, σε αντίθεση με τον τρόπο λειτουργίας των ακαδημιών, και στο μικρό χρονικό διάστημα που λειτουργήσε, δίδαξαν επιφανείς καλλιτέχνες του [20ού αιώνα](#), όπως ο [Βασίλι Καντίνσκι](#), ο [Γιοχάνες Τεν](#), ο [Μαρσέλ Μπρόιερ](#) και ο [Πάουλ Κλέε](#).

*Ιστορία* [[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

**Η σχολή της Βαϊμάρης (1919-π. 1925)** [[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

Βάλτερ Γκρόπιους

Οι ιστορικές ρίζες του Μπαουχάους τοποθετούνται συχνά στα μέσα του [19ου αιώνα](#) και το Βρετανικό κίνημα *Arts and Crafts* του [Γουίλιαμ Μόρις](#), συνδεδεμένο με τις ευρύτερες προσπάθειες ενοποίησης της καλλιτεχνικής έκφρασης με τη δημιουργία πρακτικών κατασκευών, που σημειώθηκαν μετά τη [βιομηχανική επανάσταση](#). Η σχολή του Μπαουχάους ιδρύθηκε το 1919 από τον [Βάλτερ Γκρόπιους](#) στη συντηρητική πόλη της [Βαϊμάρης](#) και αρχικά αποτέλεσε ένα είδος συγχώνευσης της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Βαϊμάρης (γερμ. *Grossherzogliche Sächsische Hochschule für Bildende Kunst*) με την Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βαϊμάρης

(γερμ. *Kunstgewerbeschule*). Το όνομά της προήλθε από αντιστροφή της [γερμανικής](#) λέξης *Hausbau* («οικοδόμηση»)<sup>[1]</sup> Ο απώτερος σκοπός του Μπαουχάους ήταν να αποτελέσει μια ενιαία σχολή τόσο στην αρχιτεκτονική όσο και στις καλές τέχνες. Βασική αρχή της σχολής ήταν το ανοιχτό πνεύμα μπροστά στις νέες προκλήσεις της εποχής αλλά και ειδικότερα η προσέγγισή τους, περισσότερο από μια πρακτική άποψη και λιγότερο θεωρητικά. Στο μανιφέστο του Μπαουχάους που δημοσιεύτηκε το 1919, ο Γκρόπιους ανέλυσε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της σχολής και τόνισε την αναγκαιότητα κατάρτησης της διάκρισης μεταξύ σπουδαστών στην [τέχνη](#) και στην τεχνική κατάρτιση, με όραμα τη δημιουργία ενός νέου τύπου κτιρίου του μέλλοντος, το οποίο θα συνδύαζε την [αρχιτεκτονική](#), τη [γλυπτική](#) και τη [ζωγραφική](#) σε μία ενιαία φόρμα.<sup>[3]</sup>

Ο Γκρόπιους επιθυμούσε να αναλάβουν το ρόλο των καθηγητών διακεκριμένοι και διάσημοι καλλιτέχνες, ακόμα και αν το έργο τους ήταν δυσπρόσιτο. Μεταξύ των πρώτων που δίδαξαν στη σχολή ήταν οι ζωγράφοι [Γιοχάνες Ίτεν](#), [Λάιονελ Φάινινγκερ](#), [Πάουλ Κλέε](#) και [Βασίλι Καντίνσκι](#), καθώς και οι γλύπτες [Γκέρχαρντ Μαρκς](#) και [Όσκαρ Σλέμερ](#). Ο Ίτεν υπήρξε μία από τις πιο επιδραστικές προσωπικότητες της σχολής και εκείνος που διαμόρφωσε τον πρώτο κύκλο σπουδών στη σχολή.<sup>[4]</sup> Το πρόγραμμα σπουδών περιλάμβανε ένα αρχικό προπαρασκευαστικό στάδιο (*Vorlehre*) διάρκειας έξι μηνών και στη συνέχεια ακολουθούσε μία τριετής περίοδος φοίτησης, κατά την οποία οι σπουδαστές εκπαιδεύονταν πρακτικά σε εργαστήρια (*Werklehre*), λαμβάνοντας παράλληλα θεωρητικά μαθήματα (*Formlehre*). Κάθε εργαστήριο διέθετε ως επικεφαλής δύο δασκάλους, έναν καλλιτέχνη (*Meister der Form*) και έναν τεχνίτη ή τεχνικό (*Meister des Handwerks*), που ειδικεύονταν σε μία ή περισσότερες μορφές τέχνης. Η εκπαίδευση αποσκοπούσε στην απόκτηση τόσο πρακτικών τεχνικών γνώσεων όσο και καλλιτεχνικών δεξιοτήτων, με κύρια φιλοσοφία την μάθηση μέσα από την πράξη. Στα εργαστήρια, οι σπουδαστές διδάσκονταν ελεύθερο σχέδιο, μεταλλοτεχνία, υφαντουργική, ξυλοτεχνία, [κεραμική](#), τυπογραφία, βιβλιοδεσία και εν γένει τη χρήση διαφορετικών υλικών, όπως [γυαλί](#), [ξύλο](#), [μέταλλο](#) κ.λπ. Αξιοσημείωτες θεωρητικές διαλέξεις υπήρξαν αυτές των Κλέε, πάνω σε βασικά προβλήματα της φόρμας, καθώς και τα σεμινάρια του Καντίνσκι.



### *Weissenhof Siedlung*, Στουτγκάρδη (1927)

Παρά τις επιδιώξεις της σχολής, στα πρώτα στάδια της λειτουργίας της δεν κατόρθωσε να εφαρμόσει πλήρως το πρόγραμμά της. Η συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών εργαστηριών ήταν συχνά περιορισμένη, ενώ δεν υπήρξε από την αρχή τμήμα αρχιτεκτονικής. Τα πρώτα χρόνια του Μπαουχάους σημαδεύτηκαν επίσης από τη διαμάχη μεταξύ του Γκρόπιους και του Ίτεν, τόσο σε επίπεδο προσωπικών διαφορών όσο και σε επίπεδο αρχών. Ο Ίτεν έδινε ιδιαίτερη έμφαση στην αυτόνομη καλλιτεχνική δημιουργία, που θα μπορούσε να είναι ασύμβατη με τις κοινωνικές ανάγκες, αντίθετα ο Γκρόπιους ενδιαφερόταν πρωτίστως για την ένταξη του καλλιτέχνη στο κοινωνικό σώμα, υποστηρίζοντας τη μετατόπιση της σχολής προς το [βιομηχανικό σχεδιασμό](#), σύμφωνα με το δόγμα «Τέχνη και τεχνολογία, μία νέα ενότητα».<sup>[4]</sup> Η θέση του Γκρόπιους ήταν πως μια νέα ιστορική περίοδος ξεκινούσε με το τέλος του πολέμου και πως ένα νέο αρχιτεκτονικό ύφος θα έπρεπε να απεικονίσει και να συμβολίσει αυτήν την νέα εποχή, όντας λειτουργικό, φτηνό αλλά ταυτόχρονα με καλλιτεχνικές αξιώσεις. Τη θέση του Ίτεν ανέλαβε το 1923 ο Λάσλο Μόχοϊ-Νάγκυ, ο οποίος δίδαξε το προπαρασκευαστικό μάθημα της σχολής μέχρι το 1928, διατηρώντας όμως κάποιες βασικές αρχές που κληροδότησε ο Ίτεν. Οι νέες τάσεις που ακολούθησε η σχολή το επόμενο διάστημα παρουσιάστηκαν στην έκθεση Μπαουχάους του 1923, η οποία περιλάμβανε αρχιτεκτονικά σχέδια του J. J. P. Oud, του [Λε Κορμπυζιέ](#), του Γκρόπιους και του Georg Muche, καθώς και τοιχογραφίες των Γιοστ Σμίντ, Χέρμπερτ Μπάγιερ και Όσκαρ Σλέμερ.

Η σχολή της Βαϊμάρης επιχορηγήθηκε από τη [Δημοκρατία της Βαϊμάρης](#) και ως κρατική σχολή βρισκόταν σε μεγάλη εξάρτηση από την κυβέρνηση.<sup>[5]</sup> Από τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της, υποβλήθηκε σε έντονη κριτική, προερχόμενη κυρίως από συντηρητικές πολιτικές δυνάμεις,<sup>[4]</sup> παρά την επιθυμία του Γκρόπιους να διαμορφωθεί μία απολιτική σχολή. Η άνοδος των συντηρητικών κομμάτων της δεξιάς – που επιθυμούσαν από νωρίς το κλείσιμο της σχολής<sup>[6]</sup> – στις εκλογές του 1924, σηματοδότησαν την παύση της λειτουργίας της σχολής της Βαϊμάρης.



## Η σχολή του Ντεσάου (1925–π. 1932)[[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

Σχολή Μπαουχάους στο Ντεσάου.

Μετά την πολιτική απόφαση διακοπής της λειτουργίας της σχολής της Βαϊμάρης, αρκετές γερμανικές πόλεις εξέφρασαν ενδιαφέρον να φιλοξενήσουν τη σχολή Μπαουχάους, μεταξύ αυτών το [Μόναχο](#), το [Αμβούργο](#), το [Ντάρμστατ](#) και η [Φραγκφούρτη](#), προκειμένου να συνεχιστεί το έργο της. Τελικά, η σχολή μεταφέρθηκε στο [Ντεσάου](#), πόλη περισσότερο προοδευτική και βιομηχανική. Το κτίριο της σχολής στο Ντεσάου, καθώς και οι κατοικίες των δασκάλων που σχεδίασε ο Γκρόπιους, αποτέλεσαν την επιτομή της μοντέρνας αρχιτεκτονικής στη [Γερμανία](#) και κατατάσσονται στα σημαντικότερα κτίρια του 20ού αιώνα.<sup>[7]</sup>

Η αλλαγή στην έδρα της σχολής συνοδεύτηκε από βαθύτερες διαφοροποιήσεις στον τρόπο λειτουργίας της. Η διάρκεια του προπαρασκευαστικού μαθήματος διπλασιάστηκε, ενώ ο αριθμός των εργαστηρίων μειώθηκε με την κατάργηση του εργαστηρίου κεραμικής. Η σχολή έλαβε επίσης τον τίτλο του *Ινστιτούτου Σχεδιασμού* (*Hochschul für Gestaltung*) και αναβαθμίστηκε στο ίδιο επίπεδο με άλλες ακαδημίες καλών τεχνών. Το Νοέμβριο του 1925, ο Γκρόπιους ίδρυσε την εταιρεία Μπαουχάους (*Bauhaus GmbH*), γεγονός που επέτρεπε την εμπορική εκμετάλλευση προϊόντων Μπαουχάους, ενώ από τον Απρίλιο του 1927 λειτούργησε τμήμα αρχιτεκτονικής, υπό την εποπτεία του Χάνες Μέγερ. Το ύφος του Μπαουχάους και οι αρχιτέκτονες που δίδαξαν σε αυτή, επηρέασαν σημαντικά την έκθεση *Die Wohnung* (*Η Κατοικία*) που οργανώθηκε από την *Deutscher Werkbund* στη [Στουτγκάρδη](#). Ένα σημαντικό συστατικό της έκθεσης αποτέλεσε το πρόγραμμα *Weissenhof Siedlung*, ένα σχέδιο ανέγερσης κατοικιών. Στις αρχές του

1928 ο Γκρόπιους υπέβαλε την παραίτησή του, ως διευθυντής της σχολής, επιλέγοντας να εργαστεί ως αυτόνομος αρχιτέκτονας. Περίπου την ίδια περίοδο αποχώρησαν επίσης οι Μοχόλι-Νάγκυ, Μπάγερ και Μπρόιερ, ενώ τη διεύθυνση της σχολής ανέλαβε ο αρχιτέκτονας Χάνες Μέγερ, μέχρι τον Αύγουστο του 1930.

### **Τελευταία περίοδος**[[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

Υπό τη διεύθυνση του Μέγερ, προωθήθηκαν σημαντικές αλλαγές, τόσο στη λειτουργία της σχολής όσο και στις βασικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίχθηκε. Ο Μέγερ υπήρξε υποστηρικτής της [μαρξιστικής ιδεολογίας](#) και αντιλαμβανόταν τη σχολή περισσότερο ως ένα κοινωνικό φαινόμενο. Το πρόγραμμα σπουδών της στράφηκε κατ' επέκταση στη μαζική παραγωγή, με σκοπό την ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών, εγκαταλείποντας τις αρχικές διακηρύξεις για μία ολιστική αντιμετώπιση των μορφών τέχνης. Το τμήμα αρχιτεκτονικής εξελίχθηκε σε έναν από τους κυριότερους τομείς της σχολής, όχι όμως σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώθηκαν στο μανιφέστο του Γκρόπιους, αλλά περισσότερο ως ένα αυτόνομο τμήμα της σχολής Μπαουχάους.<sup>[4]</sup> Ο Μέγερ προώθησε επίσης την είσοδο μαθητών που δεν διέθεταν απαραίτητα την απαιτούμενη κλίση στις τέχνες, θεωρώντας πως ο ρόλος της σχολής ήταν η προσέλκυση περισσότερων ανθρώπων και η ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία.<sup>[8]</sup> Η προσήλωση του Μέγερ στις μαρξιστικές ιδέες και ο ισχυρός πολιτικός χαρακτήρας που αποκτούσε η σχολή, συνέβαλαν στην αποχώρησή του διευθυντή της, το 1930, και την αντικατάστασή του από τον [Μις βαν ντερ Ρόε](#), που αποτελούσε επιφανές μέλος της γερμανικής [αβαν-γκαρντ](#) αρχιτεκτονικής. Ο βαν ντερ Ρόε επιχείρησε να συνδυάσει τον κοινωνικό χαρακτήρα της σχολής, τον οποίο παράλληλα περιόρισε, με υψηλά αισθητικά κριτήρια. Υπό τη διεύθυνσή του, απαγορεύτηκε κάθε είδους πολιτική δράση εκ μέρους των σπουδαστών, περιορίζοντας τους σκοπούς του προγράμματος σπουδών στη χειροτεχνική και καλλιτεχνική εκπαίδευση των μαθητών. Συνολικά, η σχολή στράφηκε κυρίως στην [αρχιτεκτονική](#), ενώ τα εργαστήρια της έπαψαν να παράγουν οικονομικά εκμεταλλεύσιμα προϊόντα, γεγονός που προκάλεσε την αντίδραση των σπουδαστών. Οι αποφάσεις και οι κατευθύνσεις που ακολούθησε ο βαν ντερ Ρόε έχουν γίνει αντικείμενο ανάμικτης κριτικής από τους ιστορικούς, ανάλογη με τις αντιλήψεις τους για την πορεία που έπρεπε να ακολουθήσει η σχολή Μπαουχάους.<sup>[9]</sup>

Άποψη των κατοικιών των δασκάλων της σχολής του Ντεσάου.

Κάτω από έντονες πολιτικές πιέσεις, η σχολή του Ντεσάου έπαψε να λειτουργεί το 1932. Λειτουργήσε εκ νέου στο [Βερολίνο](#), με πρωτοβουλία του βαν ντερ Ρόε, μέχρι το καλοκαίρι του 1933, αυτή τη φορά ως ιδιωτικό «Ανεξάρτητο Εκπαιδευτικό και Ερευνητικό Ινστιτούτο». Η σχολή του Βερολίνου είχε διαφορετικό πρόγραμμα σπουδών, διάρκειας επτά εξαμήνων, που αποσκοπούσε στην εκπαίδευση των σπουδαστών πάνω σε κάθε τομέα της αρχιτεκτονικής. Μετά την ανάληψη της εξουσίας από τον [Αδόλφο Χίτλερ](#) το 1933, σημειώθηκε η οριστική παύση λειτουργίας της σχολής Μπαουχάους. Το [Ναζιστικό κόμμα](#) είχε αντιταχθεί στο Μπαουχάους σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '20, καθώς το εκλάμβανε ως ένα μέτωπο [κομμουνιστών](#), ειδικά επειδή πολλοί [Ρώσοι](#) καλλιτέχνες αναμίχθηκαν με αυτό. Ο Υπουργός Εσωτερικών και Εκπαίδευσης, [Βίλχελμ Φρικ](#), υπήρξε ο πρώτος που κινήθηκε κατά των ρευμάτων της [μοντέρνας τέχνης](#), που από το 1934 χαρακτηρίζονταν από το ναζιστικό καθεστώς ως «μη γερμανικά».<sup>[10]</sup>

*Βασικές αρχές και αντίκτυπος [[Επεξεργασία](#) / [επεξεργασία κώδικα](#)]*

Η καρέκλα *Wassily*, ένα από τα διασημότερα αντικείμενα που σχεδίασε ο [Μαρσέλ Μπρόιερ](#).

Βασικά χαρακτηριστικά του Μπαουχάους ήταν η απλότητα, η λειτουργικότητα και η χρηστικότητα, με ιδιαίτερη έμφαση σε γεωμετρικές φόρμες και στο χρώμα. Η σχολή Μπαουχάους απέρριπτε κάθε περιττό διακοσμητικό στοιχείο, θεωρώντας πως η ίδια η πρώτη ύλη περιέχει ένα είδος φυσικής και εγγενούς διακοσμητικής ικανότητας. Στόχος της σχολής Μπαουχάους ήταν η αναβάθμιση των προϊόντων μαζικής παραγωγής, όπως τα έπιπλα, αλλά και ολόκληρης της έννοιας της κατοικίας, αν και τάχθηκε αντίθετη στην τάση πλήρους εμπορευματοποίησης, κρατώντας τους καθηγητές που δίδασκαν έξω από τα στενά πλαίσια της παραγωγής, προτρέποντάς τους να θεωρούν το έργο τους έκφραση δημιουργικότητας και τέχνης. Η βαθύτερη θεωρία πάνω στην οποία στηρίχθηκε και η εκπαιδευτική δομή της σχολής Μπαουχάους ήταν πως ο τελικός στόχος είναι ένα ολοκληρωμένο και ενιαίο κτίσμα.

Με αυτό τον τρόπο, το κίνημα του Μπαουχάους προσπάθησε να ενοποιήσει την έννοια της [τέχνης](#) με τη διαδικασία της παραγωγής, υποτάσσοντας παράλληλα τα τεχνικά μηχανικά μέσα στην ανθρώπινη δημιουργικότητα. Η σχολή αξιοποίησε την ανθρώπινη ατομική προσπάθεια στα πλαίσια μιας βιομηχανικής παραγωγής που στο παρελθόν ήταν απόλυτα τυποποιημένη.

Το Μπαουχάους άσκησε σημαντική επίδραση στις τάσεις της τέχνης και της αρχιτεκτονικής στη δυτική [Ευρώπη](#) αλλά και στις [Ηνωμένες Πολιτείες](#) όταν πολλοί από τους καλλιτέχνες που αναμίχθηκαν σε αυτό εξορίστηκαν από το ναζιστικό καθεστώς και αναζήτησαν την τύχη τους εκεί. Οι μέθοδοι διδασκαλίας και οι ιδέες που προώθησε η σχολή, μεταδόθηκαν μέσα από τους σπουδαστές και άλλους φορείς. Οι [Βάλτερ Γκρόπιους](#), [Μαρσέλ Μπρόιερ](#) και Μόχοϊ-Νάγκυ εργάστηκαν μαζί στα μέσα της δεκαετίας του '30 στην [Αγγλία](#), για την εταιρεία *Isokon* μέχρι το ξέσπασμα του πολέμου. Στα τέλη της δεκαετίας του '30 ο βαν ντερ Ρόε εγκαταστάθηκε στο [Σικάγο](#), όπου συνέχισε με επιτυχία το αρχιτεκτονικό του έργο, αναλαμβάνοντας τη διεύθυνση του τμήματος αρχιτεκτονικής του Ινστιτούτου Τεχνολογίας τού Ιλινόις (*Armour Institute*). Ο Μόχοϊ-Νάγκυ ίδρυσε το 1937, στο Σικάγο, το «Νέο Μπαουχάους» (*New Bauhaus*, μετέπειτα *Institute of Design*) χάρη στη χορηγία του βιομηχάνου Walter Paercke. Ο [Χέρμπερτ Μπάγερ](#), με την υποστήριξη του Paercke συμμετείχε σε αρκετά προγράμματα για το [Άσπεν](#) των [ΗΠΑ](#), συμμετέχοντας και στη δημιουργία του Ινστιτούτου Άσπεν. Τόσο ο Γκρόπιους όσο και ο Μπρόιερ δίδαξαν στη σχολή σχεδίου του [Χάρβαρντ](#) (*Harvard Graduate School of Design*) ενώ συνεργάστηκαν και επαγγελματικά μέχρι το [1941](#). Το τμήμα του [Χάρβαρντ](#) είχε μεγάλη επιρροή στα τέλη της δεκαετίας του '40 και στις αρχές της δεκαετίας του '50, με αποφοίτους όπως οι Philip Johnson, [I.M. Πέι](#), Lawrence Halprin και Paul Rudolph.

Άποψη του κτιρίου του Αρχείου Μπαουχάους στο Βερολίνο.

Την περίοδο 1953-1968, λειτούργησε στη Δυτική Γερμανία η *Hochschule für Gestaltung*, γνωστή ως [Σχολή του Ουλμ](#), αποτελώντας σε ένα βαθμό διάδοχο του Μπαουχάους. Το 1960 ιδρύθηκε το Αρχείο Μπαουχάους (*Bauhausarchiv*) στο [Ντάρμστατ](#), από τον Hans Maria Wingler, με σκοπό την έρευνα και την προβολή της ιστορίας και της επίδρασης της σχολής. Το 1971 μεταφέρθηκε στο



δυτικό [Βερολίνο](#) και στεγάστηκε σε κτίριο που σχεδίασε ο [Βάλτερ Γκρόπιους](#), ενώ εξελίχθηκε παράλληλα σε μουσείο για το βιομηχανικό σχεδιασμό. Το [1994](#) ιδρύθηκε το δημόσιο Ίδρυμα Bauhaus-Dessau, χάρη στο οποίο το κολέγιο Bauhaus-Dessau άρχισε από το [1999](#) να προσφέρει μεταπτυχιακά προγράμματα με συμμετέχοντες από όλο τον κόσμο.

Σήμερα η σχολή του Μπαουχάους είναι ένα σύμβολο του [μοντερνισμού](#), με μεγάλη επίδραση στην εξέλιξη του [λειτουργισμού](#) (*φονξιοναλισμός*). Η σημαντικότερη συμβολή του βρίσκεται στον τομέα της σχεδίασης βιομηχανικών προϊόντων και ειδικότερα του σχεδιασμού επίπλων. Πολλά χαρακτηριστικά προϊόντα Μπαουχάους κυκλοφορούν απaráλλακτα ως σήμερα, όπως οι ταπετσαρίες, τα υφάσματα, τα φωτιστικά και οι διάσημες μεταλλικές πολυθρόνες.

*Αρχιτεκτονική παραγωγή [[Επεξεργασία](#) / [επεξεργασία κώδικα](#)]*

Το γερμανικό περίπτερο στην παγκόσμια έκθεση 1929 στη Βαρκελώνη του Μις βαν ντερ Ρόε.

Εντός της σχολής διδασκόταν ό,τι είχε σχέση με την αρχιτεκτονική, το σχέδιο αλλά και την τελική κατασκευή. Το παράδοξο στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της ήταν ότι, αν και υποστήριζε ότι ο απώτερος στόχος όλης της δημιουργικής δραστηριότητας ήταν το χτίσιμο και η κατασκευή έργων, η σχολή δεν πρόσφερε μαθήματα αρχιτεκτονικής παρά μόνο μετά το [1927](#). Κατά την περίοδο της διεύθυνσης της σχολής από τον [Βάλτερ Γκρόπιους](#) και τον Μέγερ, η αρχιτεκτονική παραγωγή του Μπαουχάους ανήκε ουσιαστικά στους ίδιους, με αξιοσημείωτα έργα την κατοικία του Άντολφ Ζόμερφελντ και την οικία *Otte* στο [Βερολίνο](#), καθώς και τα σχέδια για τον πύργο *Tribune Tower* στο [Σικάγο](#) που υπέβαλε το γραφείο του Γκρόπιους στα πλαίσια διαγωνισμού. Τα κτίρια της σχολής Μπαουχάους στο Ντεσάου θεωρούνται επίσης πολύ σημαντικά. Οι σπουδαστές της σχολής συνεισέφεραν κυρίως σε μικρότερης εμβέλειας εργασίες στους εσωτερικούς χώρους (σχεδίαση γραφείων, [αγγειοπλαστική](#), εσωτερική διακόσμηση κ.τ.λ). Στα δύο χρόνια της διεύθυνσης του Μέγερ, η φιλοσοφία της σχολής μετατοπίστηκε από την αισθητική αρτιότητα προς τη λειτουργικότητα και την ικανοποίηση των απαιτήσεων του χρήστη. Σε αυτή την περίοδο ανατέθηκαν στη σχολή σημαντικά έργα, μεταξύ των οποίων ένα για την πόλη του [Ντεσάου](#), που αφορούσε την κατασκευή πέντε διαμερισμάτων που διατηρούνται έως σήμερα, και ένα για την πόλη του Bernau και

την κατασκευή των γραφείων του Ομοσπονδιακού Σχολείου των Γερμανικών Συνδικάτων (ADGB).

Όταν ανέλαβε τη διεύθυνση της σχολής ο [Μις βαν ντερ Ρόε](#), αποκήρυξε τις προγενέστερες πολιτικές των Γκρόπιους και Μέγερ καθώς και όλους τους υποστηρικτές τους, ωστόσο σε αυτή την περίοδο δεν σημειώνεται κανένα υλοποιημένο πρόγραμμα ή έργο από τη σχολή. Σε ότι αφορά την αρχιτεκτονική παραγωγή, η άποψη πως η σχολή Bauhaus ευθύνεται για ένα εκτενές έργο κατασκευής πολλών κατοικιών δεν είναι ακριβής. Άλλωστε, δεν ήταν η πρώτη προτεραιότητα των Γκρόπιους και βαν ντερ Ρόε.

Το Μπάουχαους δεν ήταν η μοναδική πρωτοπορία κατά την διάρκεια του [Λειτουργισμού](#). Στην Φρανκφούρτη ο [Ερνστ Μάου](#) είχε ξεκινήσει το project [Νέα Φρανκφούρτη](#) (Neues Frankfurt) είναι υπεύθυνο για πλήθος πρωτοποριακών κατοικιών που χτίστηκαν την περίοδο εκείνη στη [Φρανκφούρτη](#).

*Βασικοί εκπρόσωποι [[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]*

---

Είσοδος του κτιρίου στο Ντεσάου.

Μερικοί από τους πλέον σημαντικούς καλλιτέχνες και αρχιτέκτονες που δίδαξαν στη σχολή Bauhaus είναι:

**Βιομηχανικοί σχεδιαστές και αρχιτέκτονες** [[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

- [Μις βαν ντερ Ρόε](#) (Mies van der Rohe)
- [Βάλτερ Γκρόπιους](#) (Walter Gropius)
- [Μαριάνε Μπραντ](#) (Marianne Brandt)
- [Μαρσέλ Μπρόιερ](#) (Marcel Breuer)
- [Κρίστιαν Ντελ](#) (Christian Dell)
- [Ludwig Hilberseimer](#)
- [Ιωάννης Δεσποτόπουλος](#) (Jan Despo)

**Ζωγράφοι και γλύπτες** [[Επεξεργασία](#) | [επεξεργασία κώδικα](#)]

- [Γιόζεφ Άλμπερς](#)
- [Γιοχάνες Ίττεν](#)
- [Βασίλι Καντίνσκι](#) (Wassily Kandinsky)
- [Πάουλ Κλέε](#) (Paul Klee)

- [Γκέρχαρντ Μαρκς](#)
- [Λάσλο Μόχολι-Νάγκι](#)

## **Η αρχιτεκτονική του Βερολίνου και οι Einsturzende Neubauten**

Στο βιογραφικό που συνοδεύει το δελτίο τύπου για τη συναυλία των Einsturzende Neubauten γίνεται αναφορά στον χλευασμό με τον οποίο ήρθαν αντιμέτωποι στην αρχή της καριέρας τους. “Μια παράξενη παραδοξότητα μέσα στη διαιρεμένη πόλη” έλεγαν απορριπτικά όσοι δεν μπορούσαν να κατανοήσουν τη φιλοσοφία και τα βιώματα που γέννησαν την ηχητική τρομοκρατία κυρίως των πρώτων χρόνων των Neubauten.

Όσοι, όμως, βρεθούν το Σάββατο στο “Gazi Music Hall” γνωρίζουν καλύτερα, και καταλαβαίνουν ότι τα “Καταρρέοντα Νέα Κτίρια” δεν ήταν μια απλή παραδοξότητα, αλλά η πιο ειλικρινής έκφραση των σκέψεων και των συναισθημάτων που προξενούσε στο ανήσυχο μυαλό του Blixa Bargeld, του Alexander Hacke και του N.U. Unruh η ζωή σε μια δυστοπική νησίδα Δύσης, περικυκλωμένη από ένα εχθρικό καθεστώς.

Για να κατανοήσει κάποιος τους Einsturzende Neubauten πρέπει να τους βάλει στο σωστό πλαίσιο. Είναι παιδιά μιας Δυτικής Γερμανίας που ευημερούσε αλλά ταυτόχρονα είχε βαθιά ιστορικά τραύματα τόσο από τις μνήμες του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου όσο και από τον διαχωρισμό της. Επίσης, οι Neubauten γεννήθηκαν και μεγάλωσαν στο Βερολίνο του Τείχους, των βιομηχανικών ερειπίων, της ψυχροπολεμικής παράνοιας και, στην πορεία, της ταχύτατης δυτικοποίησης της ανατολικής πλευράς της πόλης. Θυμηθείτε λίγο την “τριλογία του Βερολίνου” του David Bowie και θα συνειδητοποιήσετε ότι η πιο αντιπροσωπευτική μουσική αυτής της Μητρόπολης είναι κατά βάση ψυχρή και δυσοίωνη. Κανένας κάτοικος της δεν θα μπορούσε, στη δεκαετία του 1970 και του 1980, να γράψει ένα τραγούδι γι’ αυτήν σαν, ας πούμε, το “Waterloo Sunset” που έγραψε ο Ray Davies για το Λονδίνο. Συνεπώς, οι Einsturzende Neubauten και η αισθητική τους όχι μόνο δεν θα μπορούσαν να έχουν γεννηθεί κάπου αλλού, αλλά ήταν και παραμένουν ένα ζωτικό κύτταρο του Βερολίνου.

Δεν είναι όμως μόνο η ιστορία και η ατμόσφαιρα αλλά και η αρχιτεκτονική του Βερολίνου που σημάδεψε και θεμελίωσε την οπτική των Einsturzende Neubauten. Τα κτίρια της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης και της εποχής των Ναζί, τα κομμουνιστικά “παλάτια του λαού”, οι υπερκατασκευές της καπιταλιστικής δύσης και, μετά την πτώση του Τείχους, το ολικό λίκνισμα της πόλης χρησιμοποιήθηκαν από τους Neubauten ως σύμβολα, ενώ τα πεταμένα αντικείμενα που έβρισκαν στα ερείπια της πόλης ήταν αυτά που τους έδωσαν την ξεχωριστή μουσική ταυτότητα τους.

Το όνομα τους, άλλωστε, δεν είναι τυχαίο και, εντελώς συμπτωματικά, η πρώτη συναυλία τους, τον Απρίλιο του 1980, σχεδόν συνέπεσε χρονικά με την κατάρρευση της οροφής του Kongresshalle, ενός φαραωνικού κτιρίου το οποίο κατασκευάστηκε με αμερικάνικα κεφάλαια και σκοπό να αποδείξει ποιος υπερείχε στο διχотоμημένο Βερολίνο.



Στην 451 σελίδων διατριβή της με τίτλο “Evading Do-Re-Mi. Destruction And Utopia: A Study Of Einsturzende Neubauten” η διδάκτορας του πανεπιστημίου του Chester, Jennifer Shryane εξηγεί ότι το όνομα του συγκροτήματος έχει μια σημαντική πολιτική ανάγνωση. “Μετά την κατασκευή του Τείχους, το Kreuzberg που βρισκόταν στην αμερικάνικη ζώνη εγκαταλείφθηκε από τη μεσαία τάξη και τις επιχειρήσεις. Αυτά τα παραμελημένα κτίρια και όσα είχαν καταστροφές από τους βομβαρδισμούς έγιναν καταφύγια για την αναπτυσσόμενη εναλλακτική σκηνή. Στα 70’s και τα 80’s έγιναν πολλές συγκρούσεις μεταξύ της αστυνομίας, η οποία δρούσε για λογαριασμό των επενδυτών που ήθελαν να χτίσουν καινούργια και ακριβά κτίρια, και των καταληψιών. Οι Neubauten ήταν μέλη αυτής της κοινότητας” γράφει στη διατριβή της και εξηγεί ότι από τη στιγμή που, σύμφωνα με τον Georges Bataille, η αρχιτεκτονική είναι έργο του νικητή και του καταπιεστού “κάθε χτύπημα σε αυτή ήταν μια επίθεση στον αυταρχισμό”.

Αυτό το μεταφορικό αντάρτικο πόλης είναι εμφανές στο οπισθόφυλλο του “Kollaps”. “Ο μαυροντυμένος Bargeld, ο οποίος είναι ανάμεσα στον Einheit και τον Unruh



στέκονται προσοχή ανάμεσα στους πύργους του Ολυμπιακού Σταδίου, το οποίο σχετίζεται άμεσα με τους Ναζί. Στα πόδια τους έχουν τοποθετήσει τελετουργικά τα αντικείμενα που βρήκαν στα εγκαταλειμμένα κτίρια και χρησιμοποίησαν στο δίσκο. Μοιάζουν με λάφυρα από τη μάχη, έτοιμα να ανοίξουν πυρ στα αυτιά των ακροατών και στις αρχιτεκτονικές κατασκευές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας. Όπως δείχνει η φωτογραφία του “Kollaps”, για τους Neubauten ο καλύτερος τρόπος επίθεσης στα κτίρια που αποπνέουν ισχύ είναι μέσω της μουσικής και κατ’ επέκταση του θορύβου και του οδονηρού ακούσματος” γράφει η Jennifer Shryane.



Η αρχιτεκτονική είναι πολύ αναγνωρίσιμο leitmotif στην καριέρα των Einsturzende Neubauten. Ο πρώτος δίσκος του project “Musterhaus” λέγεται “Anarchitektur” και οι συλλογές τους έχουν τίτλο “Strategies Against Architecture”. “Πιο σημαντική από όλες είναι η φράση ‘Architektur Ist Geiselnahme’, ο τίτλος μιας σύνθεσης στην οποία επανέρχονται συνέχεια... Η αρχιτεκτονική ως μεταφορά εντοπίζεται στη φιλοσοφία της κατάρρευσης των στενών οριζόντων και των φορμουλαϊκών μουσικών δομών. Η αρχιτεκτονική ως παράσταση εμφανίζεται στην επιλογή ασυνήθιστων χώρων για τις εμφανίσεις τους και στη χρήση των αντικειμένων που βρέθηκαν πεταμένα σε εγκαταλειμμένους χώρους. Τέλος, η αρχιτεκτονική ως υλικό τέχνης εμφανίζεται στα ηχοτοπία των Neubauten και στους ίδιους τους στίχους οι οποίοι κάνουν αναφορές σε κτίρια, τείχη και κυβερνητικές κατασκευές” σημειώνει η Jennifer Shryane.

Ένα από τα πιο σημαντικά σημεία της ιστορίας των Einsturzende Neubauten ήταν η συναυλία που έδωσαν το 2004 στο Palast Der Republik, το κοινοβούλιο της πρώην

Ανατολικής Γερμανίας. Για άλλη μια φορά χρησιμοποίησαν ένα κτίριο – σημείο αναφοράς της πόλης ως ανατρεπτικό σκηνικό. “Ήταν ένα πετυχημένο πείραμα αυτοοργάνωσης. Οι οπαδοί μας έφερναν εξοπλισμό στις 5 το πρωί, ένα κορίτσι μας ρώτησε τι θα γίνει με το catering και αν θέλαμε να μας φτιάξει τσάι. Ήταν ένα από τα highlights της καριέρας μας. Δεν είχαμε εισιτήριο, δεν υπήρχε security, δεν κάναμε τίποτα όπως θα έπρεπε να γίνει» είπε ο Blixa Bargeld σε συνέντευξη του στο Quietus. Και φυσικά, όπως συνέβη και με το πρώτο κτίριο που συνδέθηκε με την ιστορία των Neubauten, έτσι και το Palast Der Republik κατεδαφίστηκε λίγο καιρό αργότερα.



Ο Blixa Bargeld, πάντως, προτιμά το Βερολίνο της δεκαετίας του 1970 και του 1980 από τη σημερινή φιλική για τον τουρίστα μεγαλούπολη. Σε συνέντευξη του στον Independent είχε πει: “Αντιλαμβάνομαι ότι είναι φτιαγμένη για να μην έχει νόημα. Είναι φτιαγμένη για να εξαφανιστεί ένα μέρος της ιστορίας της. Την καλύπτουν όπως μια star του Hollywood βάζει περισσότερο make up για να μην φαίνονται οι ρυτίδες της”.

---

**ΚΑΙ Coffee to go...ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ;**

Σχεδόν 320.000 κυπελλάκια καφέ πετιούνται στα σκουπίδια κάθε ώρα στη Γερμανία. Τα ανακυκλώσιμα ποτήρια είναι μια λύση, την οποία ήδη σκέφτεται σοβαρά να στηρίξει το Βερολίνο. Το Φράμπουργκ έχει κάνει ήδη την αρχή.



Ένα πλαστικό ή χάρτινο κύπελλο καφέ ζει περί τα 15 λεπτά. Μόλις τελειώσει η σύντομη απόλαυση του αγαπημένου ροφήματος το κυπελλάκι καταλήγει αυτόματα στον κάλαθο των ακρήστων. Στο μεταξύ τα πεταμένα κυπελλάκια έχουν κατακτήσει πραγματική μάλιστα για τις μεγάλες πόλεις.



Μεγάλο πρόβλημα σκουπιδιών αντιμετωπίζουν τα αστικά κέντρα Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η γερμανική περιβαλλοντική οργάνωση Βοήθεια για το Περιβάλλον (Deutsche Unwelthilfe) περίπου τρία εκατομμύρια χάρτινα και πλαστικά κυπελλάκια του καφέ καταλήγουν συνολικά στα σκουπίδια κάθε χρόνο στη Γερμανία.



Βάσει υπολογισμών καθένας από τους 82 εκατομ. ανθρώπους που ζουν στη Γερμανία χρησιμοποιεί 37 κυπελλάκια τον χρόνο. Επίσης η βιομηχανική παραγωγή πλαστικών κυπέλλων είναι υπαίτια για την αύξηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που απελευθερώνεται στην ατμόσφαιρα. Οι σχετικές επιβλαβείς εκπομπές υπολογίζονται σε 100.000 τόνους ετησίως.

Και γιατί όχι ανακυκλώσιμα κυπελλάκια;



Μια πρόταση επαναχρησιμοποιούμενου ποτηριού για καφέ εκ Βερολίνου

Η κατανάλωση coffee to go, που τα τελευταία χρόνια έχει γίνει μόδα παγκοσμίως, αρχίζει τελευταία να απασχολεί σοβαρά τους μαγαζάτορες, τους καταναλωτές και φυσικά πολλές περιβαλλοντικές οργανώσεις. Παράλληλα ήδη έχουν γίνει κάποιες πρώτες απόπειρες για αναζήτηση εναλλακτικών. Πολλοί πελάτες συνοικιακών καφέ πηγαίνουν κάθε πρωί με το δικό τους ποτήρι από το σπίτι, ενώ ολοένα περισσότερες καντίνες σε εργασιακούς χώρους, φούρνοι και μικρά καφέ έχουν υιοθετήσει το σύστημα επαναχρησιμοποιούμενων κυπέλλων.

Ο δήμος Βερολίνου μάλιστα θέλει να επεκτείνει την πρακτική δίνοντας κίνητρα σε καταστηματαρχες και καταναλωτές να χρησιμοποιούν κυπελλάκια πολλών χρήσεων. Οι καταναλωτές θα πρέπει μόνο να πληρώνουν ένα μικρό αντίτιμο την πρώτη φορά κι έπειτα θα μπορούν να χρησιμοποιούν ξανά και ξανά το ίδιο κύπελλο στα συνεργαζόμενα καφέ. Επίσης όσοι καταναλωτές επιλέγουν επαναχρησιμοποιούμενα κυπελλάκια θα έχουν έκπτωση της τάξεως των 20 σεντ σε κάθε αγορά ροφήματος. Σύμφωνα με τον δημοτικό σχεδιασμό, το μέτρο αναμένεται να εγκριθεί από το δημοτικό συμβούλιο μέσα στις επόμενες εβδομάδες. «Η απόφαση του δήμου Βερολίνου δείχνει το δρόμο προς το μέλλον», αναφέρει σχετικά η Στέφανι Ότερσταϊν από την ΜΚΟ Βοήθεια για το Περιβάλλον.

Σύμφωνα με υπολογισμούς εάν το μέτρο επιτύχει, αναμένεται να επιφέρει διπλό όφελος: τόσο στο πεδίο της προστασίας του περιβάλλοντος όσο και στην εξοικονόμηση χρημάτων για τους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στο χώρο του καφέ αλλά και τους καταναλωτές.



Το παράδειγμα του Βερολίνου θέλουν να ακολουθήσουν και άλλες πόλεις, ενώ ήδη από τον περασμένο Νοέμβριο κάποια καφέ και φούρνοι στο [Φράμπουργκ](#) άρχισαν στο πλαίσιο ιδιωτικής πρωτοβουλίας να εφαρμόζουν ένα αντίστοιχα σύστημα ανακύκλωσης κυπέλλων για καφέ. Μέχρι στιγμής με μεγάλη επιτυχία.



*Καφές «πακέτο» σε ποτήρι πολλών χρήσεων 22.11.2016*

Το Φράμπουργκ είναι η πρώτη γερμανική πόλη που εισάγει πιλοτικά σε καφετέριες επιστρεφόμενα πλαστικά ποτήρια με δυνατότητα χρήσης έως 400 φορές για όσους παίρνουν τον καφέ τους καθοδόν.